

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL: 5

SAYI: 58

EKİM 1966

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Uygun ortam, aydın kadro yaratmak	3
Program değerlendirmesi, Standardlaştırma ve düşük maliyetler	4-5
Portreler	7
TSE Haberleri	8-11
Resmi Gazete'den standard haberleri	13
Elektrik termostatları standartı	15
Tezgâhlar üzerine konulan işaretler standartı	16-17
Protokol	19
Milletlerarası standardlaştırma haberleri	21-22
Standardlar ve haksız rekabet	23
Ortak Pazar'da rasyonalizasyonun teknik ve ekonomik yönleri	24-25
Yurttan Haberler	27
Cam yünü izolasyonu - Cam elyafi istihsalinde en iileri metod: Tel prosedesi	28
Summary of contents ...	29-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

31 Ekim 1966 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIDA

29 Ekim'de Cumhuriyetimizin ilânının 43 ücü yıldönümünü kutlamış bulunuyoruz. **STANDARD** bütün okuyucularının Cumhuriyet Bayramını kutlar.

Ekim ayı TSE yönünden oldukça hareketli geçmiştir. Standard konusunda yapılan çeşitli toplantılara temsilciler gönderildiği gibi mesleki ve teknik öğretim konusunda incelemeler yapan Amerikalı uzmanlar da TSE'yi ziyaret etmişlerdir. Yapılan toplantılar hakkında haberlerimiz iç sayfalarda verilmiş, başyazıcıda da yorumu yapılmıştır.

Bu sayıda H. Goswami'nin önemli bir yazısının çevirisini veriyoruz. Standardlaşmanın maliyetlerle ilgisini işleyen yazidan okuyucularımızın yararlanacağını umuyoruz.

Bir başka yararlanılacak yazı da Ortak Pazar ile ilgilidir.

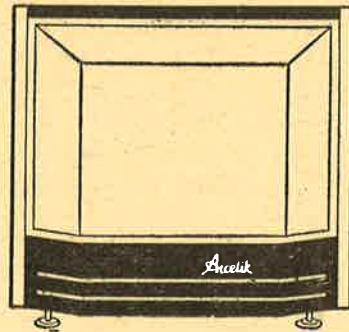
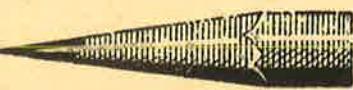
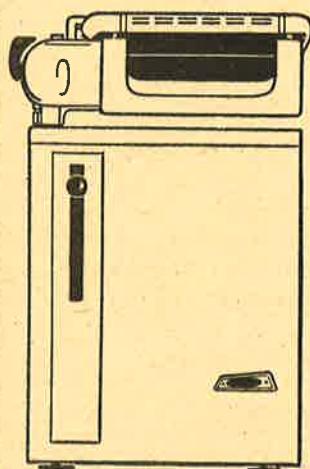
OECD yaşı meyve ve sebze ortak standartları eksperler grubunun Paris'de yaptığı toplantı ile ilgili haberi ise, özel muhabirimizin kaleminden okuyucularımıza ulaştırmış bulunuyoruz.

TSE Ambalaj Laboratuvarı kuruluşu hazırlıklarının son safhası hakkında da okuyucularımıza bilgi veriyoruz.

STANDARD

daima
daha güzel
daima daha
modern hatlar
ARÇELİK
estetik
anlayışının
temelini
teşkil eder

ARÇELİK

UYGUN ORTAM AYDIN KADRO YARATMAK

Faruk A. SÜNTER

Ekim ayı, standardlaştırma dâvasının ilgili aydınlar çevresinde benimsenmesi ve yayılması bakımından hareketli bir ay olmuştur.

CENTO'nun bölgesel işbirliği memleketlerin de Eylül ayında İran ile Pakistan'da tamamlanan «Yaş meyve ve sebze üretim ve marketinginin uygulanması sorunlarının çözümü» seminerlerinin sonucusu bu ayın ilk yarısında Ankara'da Tarım Başkanlığının işbirliği ile yapılmış bulunmaktadır.

Ekim ayının ikinci yarısında ise İzmir'de, Ege bölgesinin Oda ve Borsalarının genel sekreterleri seviyesinde tertiplenen ve pek çok aydınımızın da izlediği bir kurs düzenlenmiştir. Odalar Birliği'nin önyak olduğu bu kursda da Standardlaştırma ve Marketing sorunları geniş ölçüde yer almış ve bu işleri yürütecek seçkin bir kadro dâvâ için kazanılmıştır.

Öteyandan Millî Eğitim Bakanlığı, meslekî ve teknik öğretim konusunda girdiği reform çalışmalarını bir Amerikalı uzman heyeti davet ederek ilerletmektedir. Ele alınan konular arasında, standardlaştırma faaliyetinin bu öğretim dallarına nasıl faydalı olacağı ve varılan olumlu sonuçların nasıl bu eğitim kesimlerine aktarılacağı, üzerinde önemle durulan noktalar olmuştur.

Türk Standardları Enstitüsü, bütün bu çalışmaları en yetkili elemanlarıyla katılmıştır. Memleket ekonomisinin kalkınmasında başlıca temel unsurlardan sayılan standardlaşmanın geniş çapta uygulanmasını sağlamak ve bu mak satla seminerler ve her seviyede kurslar açmak, yayın yapmak şeklinde özellenebilecek olan bu katılımlarla, TSE kendisini kuran 132 sayılı kanunda yazılı görevlerini de yerine getirmis olmaktadır.

Gerçekten standardlaştırma, yalnız standart yapmakla yürütülebilecek bir iş değildir. Anlaşılması ve bilgi ile uygulanması halinde yararlı olur. Faydalıların üreticiden tüketiciye kadar ticaret zincirinin her halkasında rol alan kimseler tarafından tam bir inançla anlaşılması, benimsenmesi şarttır. Bu ortamın yaratılması ise, bıkmadan ve sürekli olarak bu fikirlerin tekrarını gerektirir. Bu tekrarı yapacak inanmış kadro ne kadar genişlerse etki alanı da o ölçüde artar ve yavaş yavaş bir kartopu gibi memleketin bütün ilgili çevrelerini içine alır. İşte, bu sonuca vardığımız gün, artık ceza müyyidelerine bile lûzum kalmaksızın geniş çapta bir standardizasyonu her alanda istiyerek uygulamaya hazır bir topluma sahip olabiliriz. Toplum bu ortama varırken bir yandan da onu gereklî teşkilât, araç ve gereçlerle donatmak ve standart uygulamasını yapacak aydın bir kadro yetiştirmek zorunludur. Uygulamayı yapacak kontrolörleri bu gibi seminerler ve kurslardan sık sık geçirerek eğitmek, polis kareketini bir yana atarak öğretmen niteliği üstün insanlar kazanmalıyız.

Ağustosta Tarabya'daki ve Ekimde Ankara'daki seminerlerde ve son olarak Eğitimci Amerikalı uzmanlarla yapılan konuşmalarda, meslekî ve teknik öğretim programlarında standardlaşmaya yer vermek fikrinin gittikçe benimsendiğini memnunlukla görüyoruz. İlk ve Orta öğretimden başlayarak meslekî ve teknik öğretim programlarında bu ve buna benzer memleket sorunlarına girmek, genç dimağlarda faydalı tohumlar bırakmak olacaktır. Böyle faydalı bilgilerle yetiştirilen gençler, hayatı atıldıkları vakit, toprakta çalışın, ticarette veya idarede yer alınsın, özlediğimiz ortamla kelayla bağdaşacaklardır.

İste Ekim ayının seminer ve kursları ve bu arada eğitim sistemimizin gerçekçi bir yolda reforma sokulması çalışmalarını, kalkınan Türkiye'mizin standardlaştırma alanına düzenli yarınlar vaad eder görmekte ve onun için bu gibi çabaları var gücümüzle desteklemekteyiz.

PROGRAM DEĞERLENDİRMESİ, STANDARDLAŞTIRMA VE DÜŞÜK MALİYETLER (*)

H. GOSWAMI

Hindistan, Rourkela Çelik Fab.

— II —

Oklu Diyagram :

Sistemi daha açık ve secik bir şekilde izleyebilmek için, oldukça basit bir misal üzerinden duralım.

Bu misaldeki faaliyetler ve olaylar, (şekil 1 de) oklu bir diyagram halinde gösterilmiştir.

Oklu diyagram, sabahleyin yataktan kalkmayı ifade eden (A) olayı ile başlamakta ve işe gitmek üzere hazır hale gelmeyi ifade eden (J) olayı ile son bulmaktadır.

Misalimizdeki sahís, yataktan kalkar kalkmaz mutfağa gitmekte ve ilk iş olarak ocağa, kaynatmak üzere yumurtaları koymaktadır. Bundan sonra sabah tuvaleti yapmaktadır. Bu safhadaki iki faaliyet, ayrı ayrı yönlerde belirmekte ve bu yüzden diyagramdaki (A) olayından çıkan iki ayrı okla gösterilmektedirler.

Çay suyunun kaynatılmasına, yumurtalar pişmeden başlanamaz. Bu sebeple, ikinci faaliyetin başlaması, (C) ile belirtilen olayın meydana gelmesine bağlıdır. Bunun gibi, EF ve Eg faaliyetleri de, CE ve DE faaliyetleri tamamlandıktan sonra başlayabilekmektedir.

(F) ve (H) olayları arasında herhangi bir faaliyet yoktur. Ancak, tost hazırlanmadıkça kahvaltıya başlanamayacağı da belliidir. Diğer bir ifadeyle, (HI) faaliyetine, (EF) faaliyeti yapılmadıkça geçilemez. Bu yüzden (F) ve (H) olayları, kesik bir çizgi ile bağlanmıştır. Bu tip faaliyetlere «İtibari Faaliyet» denebilir.

Oklar yönünde ilerlediğimize göre, bu diyagramdaki çeşitli yolların gereklilikleri, zamanları da söylece hesaplıyalırız :

ACEGHIJ Yolu : $12 + 10 + 3 + 2 + 5 + 2 = 34$ Dakika

ABCEGHIJ Yolu : $5 + 2 + 10 + 3 + 2 + 5 + 2 = 29$ Dakika

ACDEGHJ Yolu : $12 + 10 + 5 + 3 + 2 + 5 + 2 = 39$ Dakika

ABCDEGHJ Yolu : $5 + 2 + 10 + 5 + 3 + 2 + 5 + 2 = 34$ Dakika

Göründüğü gibi, en uzun yol, yani kritik yol, ACDEGHJ'dir. Ve bu yol, başlangıçtan sonra varinçaya kadar (Bütün faaliyetleri yapmak suretiyle) gelecek zamanı ortaya koymaktadır.

Şimdi, önceki misalde harflerle belirtilen faaliyetleri, bu defa 01-02, 01-03 gibi rakamlarla göstermek ve tahmini süreler de tesbit etmek suretiyle bir başka basit model meydana getirebiliriz, şekil (2).

Hareket daima oklar yönünde olacaktır ve alternatifler de söyle sıralanabilir :

a) 01-02-04-06-07-08 Yolu : $8 + 3 + 7 + 4 + 6 = 28$ Gün

b) 01-03-06-07-08 Yolu : $10 + 12 + 4 + 6 = 32$ Gün

c) 01-03-05-07-08 Yolu : $10 + 2 + 8 + 6 = 26$ Gün

İkinci adım, sistem içindeki her olayın meydana gelmesinde tesbit edilecek asgari ve azami sürelerini hesaplamaktır. Misalimizdeki asgari süreler (TE) parantezler içinde, azami süreler de (TL) köşeli parantezler içinde gösterilmiştir. (TE) ve (TL) değerleri aşağıdaki cetvel 1 de gösterilmektedir.

Kritik faaliyetlerde (kritik yol üzerinde bulunan faaliyetler) bir gecikme olursa bu projenin de gecikmesine yol acacaktır. Kritik olmayan faaliyetlerde ise bu bakımından pozitif yönde bir toleransa sahiptir.

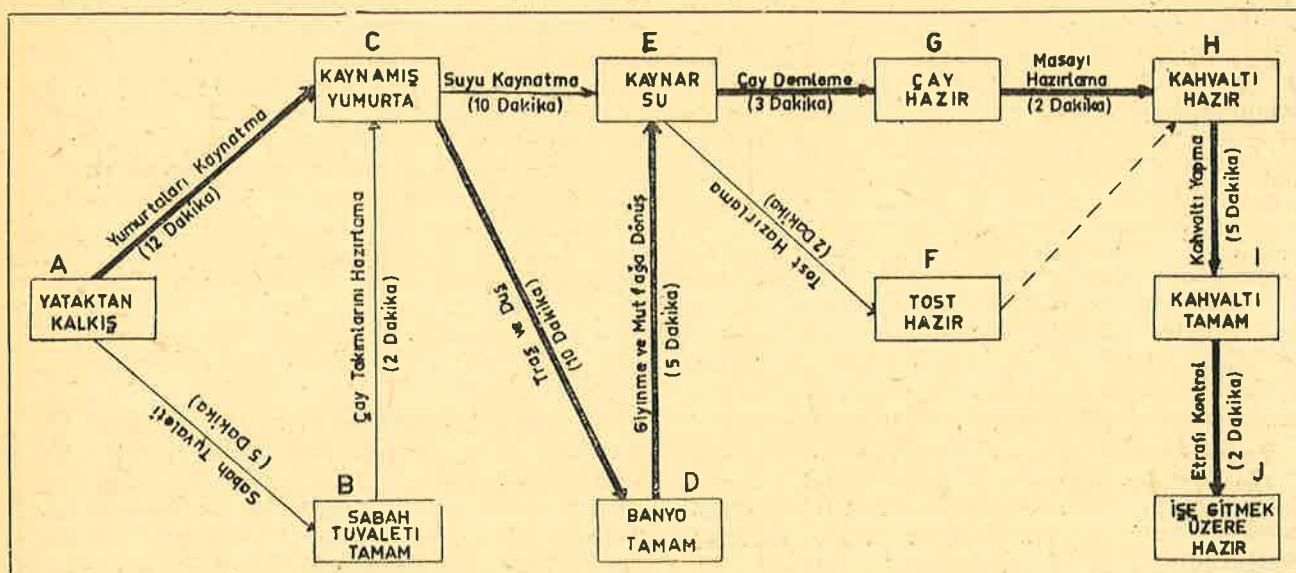
Dört Köşeli Sistem :

Yukarıda sıraladığımız detaylara göre diyagram çizildikten ve kritik yol ile kritik olmayan faaliyetlerdeki zaman toleransları tesbit edildikten sonra, bir zaman ıskalası üzerinde dört köşeli diyagram meydana getirilebilir. Kritik olmayan faaliyetlerin noktalı çizgilerle gösterildiği böyle bir diyagram (şekil 3) hem projenin analizi yapmak, hem de eldeki kaynaklara göre faaliyetleri ayarlamak imkânını verir.

Cetvel : 1

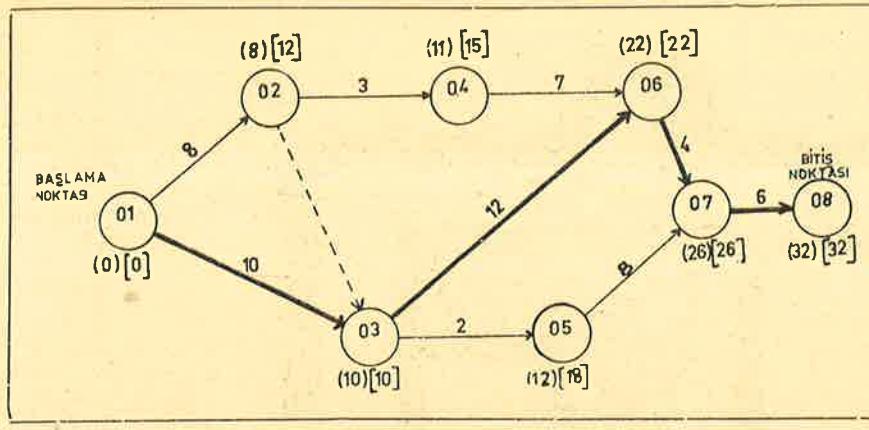
Olay	TE (Asgari Süre)	TL (Azami Süre)
01	0	0
02	8	= 12
03	10	= 10
04	$8 + 3$	= 15
05	$10 + 2$	= 18
06	$10 + 12$	= 22
07	$10 + 12 + 4$	= 26
08	$10 + 12 + 4 + 6$	= 32

ŞEKİL — 1

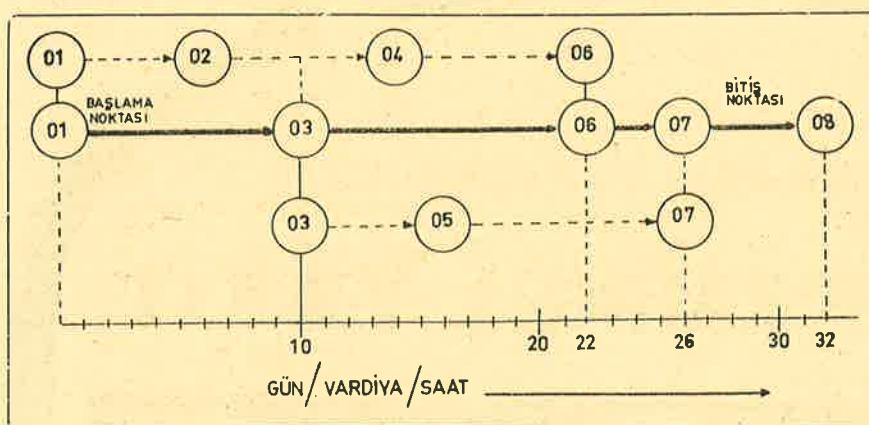

Sabah faaliyetlerini gösteren oklu diyogram

ŞEKİL — 2

ŞEKİL — 3

Dört köşeli sistem için tipik bir örnek

Zaman — Maliyet İlişkisi :

PERT'in yardımıcılığı ile kritik yolun nasıl tayin edildiğini ve faaliyetlerin sıkı bir kontrolla nasıl avarlandığını; böylelikle projenin en uygun gidişe ne şekilde sonuçlandırıldığını görmüş olduk.

Bu arada, kritik yolun daha da kısaltılma imkânları da mevcuttur. Bu yolun uzunluğu ya da kısalığı, malzeme, teçhizat ve işgücü gibi bazı sınırlı kaynaklara bağlıdır. Kaynaklar çoğaltırsa, yolun kısaltılması da pek muhtemelidir. Bu metoda, «Zorlamalı programlama» denmektedir. Faaliyet süreleri zorlanırsa, proje maliyeti artacaktır. Bu çeşit zorlamaların maliyet üzerindeki etkileri (Şekil 4) teki diyagramda izlenebilir.

Artık, içinde bulunan şartlara ve eldeki imkânlarla göre seçim hakkı sevk ve idare'nindir. Zaman-maliyet eğrisi üzerinde seçilecek noktaya göre, dört köşeli diyagram yarınca çizilebilir.

PERT'in Pratik Uygulaması :

Örneğin bir çelik fabrikasında PERT, bazı mükerrer faaliyetlerin standardlaştırılması bakımından başarı ile uygulanabilir.

Bu mükerrer faaliyetler :

- Merdane değiştirilmesi,

b) Fırınların yeniden astarlanması.

c) Bakım hizmetlerinin programlaştırılması.

d) Büyüük tamir işleri.

Rourkela çelik fabrikasında, PERT özellikle boru imalatı kısmında merdane değiştirilmesi faaliyetlerinde uygulanmıştır.

Bilindiği gibi boru imalatı levhaların devamlı ve tedrici olarak bütünlmesini gerektirmektedir. Silindirik şekil elde edildikten sonra kenarlar elektrik kaynağı ile ve dairesel bir elektrod kullanmak suretiyle dikilmektedir. Şayet farklı genişlikte ve boyda bir başka boru imaline geçilecek olursa bütün merdane ve elektrod takımlarının değiştirilmesi gerekmektedir. Bu usulde, geniş çapta işgücü, takım ve kaldırma cihazlarına ihtiyaç vardır.

Eskiye, böyle bir değiştirme için gerekli olan maksimum zaman 31 vardiya, minimum ise 14 vardiya idi. PERT Sisteminin uygulanması ile ve sistem yardımıyla meydana getirilen standartlar sayesinde, ayrıca kaynaklarda hiçbir değişiklik yapılmadan bu süre sadece 7 vardiyaya indirilebilmiştir.

Maliyet Seviyesini Düşürme :

Program değerlendirme ve standartlaşmanın, maliyetleri azalt-

ma bakımından Rourkela çelik fabrikasına sağladığı faydalardan aşağıda gösterilmiştir :

a) Her ünite için aylık sabit masraflar :

	Rs
Işgücü	75.000
Ümumi masraflar	52.000
Yabancı Personel	32.000
Yıpranma, aşınma	+ 189.000
Toplam	348.000

her güne isabet eden sabit masraf payı :

$$\frac{348.000}{25} = 14.000 \text{ Rs. (yak.)}$$

b) Belirli bir tip borunun imalat kârı :

Rs/Ton

İmalât Maliyeti ... 813
Satış Fiyatı ... 900

Kâr ... 87

c) Günlük istihsal (beklenen) : 250 Ton

d) Standardlaştırma sayesinde zamandan tasarruf : 3,5 gün

e) Bu dönemde beklenen kâr : $87 \times 25 \times 3,5 = 76.000 \text{ Rs}$ (Yaklaşık)

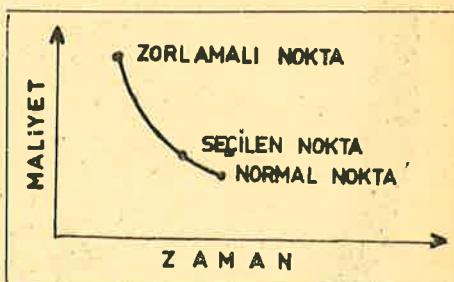
f) Genel Tasarruf Miktarı : $14.000 \times 35 + 76.000 = 125.000 \text{ Rs}$

Sonuç :

Bu yazında işletme-içi usullerden yalnız birinin standartlaştırılması tartışılmıştır. Bilindiği gibi standartlaştırma, diğer bir çok alanda da başarı ile uygulanmaktadır ve şüphe yok ki sadece tek bir işletme için değil, bütün bir ülke için büyük ölçüde tasarruflar sağlamaktadır.

Bununla birlikte, babadan kalma usullerin terk edilmesi pek kolay olmamaktadır. Meselenin ruhu, gerekli dinamizmin ve işbirliği havasının yaratılabilmesidir. Stan-

ŞEKİL — 4

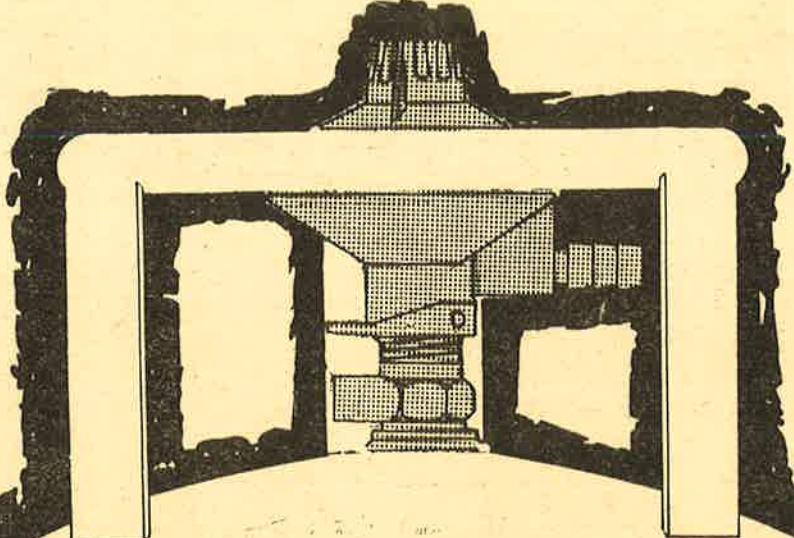

Bir zorlamalı programın zaman - maliyet grafiği

dardlaştırma, hiç bir zaman tek başına başaramaz. Başarı şansı, birlik ve beraberlik anlayışının devesesi ile artar ya da eksilir.

Bir ülkede bu atmosferi yaratıp ve yaşatabilenlere ne kadar teşekkür edilse azdır.

(*) Bu etütün baş tarafı geçen sayımızın 4. sahifelerinde verilmiştir.

MUTFAKTA • BANYODA • SANAYİDE

EN MÜKEMMEL YAKIT

AYGAZ

AYGAZ BAYİİNE MÜRACAATINIZ

VEYA

MERKEZİMİZDEKİ

471130
471131-471132

KİSMET

NUMARALARARA BIR TELEFON ETMENİZ KAFİDİR

AYGAZ

AYGAZ

Standard Dünyasından

PORTRELER

Prof. Dr. Veli AYTEKİN

1921 yılında Peştere'de doğmuştur. Liseyi Gaziantep'te bitirdikten sonra yüksek öğrenim yapmak üzere burslu olarak İngiltere'ye gönderilmiştir ve 1947 de «The University of Birmingham» dan B.Sc. Metalürji derecesini; 1949 yılında da yine aynı Üniversite'den Ph.D. (Doktor-Mühendis) ünvanını almıştır. 1950-1960 yılları arasında Türkiye Demir ve Çelik İşletmelerinde (Karabük) sırasıyla: Malzeme Muayene Laboratuvarları Amirî, Teknik Uzman, Teknik Araştırma Müdürü ve Elçü-Tesis Müdürü olarak görevler almıştır. Bu sırada 1953 yılında Avrupa Koroziyon Eksperleri Grubunun bir üyesi olarak Türkiye'yi temsilen A.B.D. de incelemeler yapan bir heyete katılmıştır. 1955'te O.E.B.C.'nin (Bilim Adamları Araştırma Projesi) üyesi olarak bir yıl süre ile yine A.B.D.'de Carnegie Institute of Technology (Pittsburg) de bilimsel araştırmalar yapmıştır. 1958 yılı Türkiye Eisenhower bursiyeri olarak seçilmiş ve ağır sanayi konularında incelemeler yapmıştır.

1958 yılılarında İstanbul Teknik Üniversitesi Makina Fakültesinden Eylemsiz Doçentlik ünvanını alan Dr. Aytokin, 1960 yılında kısa bir süre için Millî Eğitim Bakanlığı Teknik Müsteşar Yardımcılığı görevini ifa etmiş, daha sonra Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde iki yıl öğretim üyeliği yapmış 1962 den itibaren iki yıl da Ereğli Demir ve Çelik Fab. T.A.S. Genel Müdür Yardımcılığında bulunmuştur.

1963 sonlarında İstanbul Teknik Üniversitesi Maden Fakültesine Eylemlî Doçent olarak intisap etmiş, 1966 Şubatında Profesörlüğe yükseleştirmiştir.

Prof. Dr. Veli Aytokin'in çeşitli bilimsel ve teknik dergilerde yayınlanmış yirmibes kadar makale ve etüdü ile telif eser olarak iki kitabı vardır. Türk Standardları Enstitüsü'nün Makina Hazırlık Grubu içindeki birçok teknik komitelerde, metalik malzeme ve muayene metodlarına ait standardların hazırlanmasına çalışmalarına katılmış ve TSE Teknik Kurulu üyeliğinde bulunmuştur. Kendisi, Türkiye'de demir ve çelik endüstrisinin gelişmesi ve metalürji mühendisliği meslek dahının ilerlemesi için çaba harcayan bir kimsedir. İngilizce ve Fransızca bilmektedir.

Doç. Dr. Turgut KALPSÜZ

1932 yılında İstanbul'da doğmuştur. 1948 yılında Ankara Atatürk Lisesi Klâsik Kolundan, 1952 yılında ise Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olmuştur. 1954 yılında Almanya'da Frankfurt am/Main'daki J.W.v. Goethe Üniversitesinde «Pek iyi» derece ile Hukuk Doktorası yapmıştır. Daha sonra yurda dönen Kalpsüz 1955 yılında Türkiye Odalar Birliği Hukuk Müşavirliğine atanmıştır. Aynı yıl Ankara Üniversitesine bağlı Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsünde Ticaret Hukuku dersleri vermeye başlamış, 1957 yılında Hukuk Fakültesi asistanlığına intisap etmiş ve Doçentlik tezini hazırlamak üzere İsviçre'ye gönderilmiştir. 1958 yılında doçentlik imtihanını kazanarak Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Eylemlî Ticaret Hukuku Doçentliğine getirilmiştir.

Bundan sonra sırasıyla, Ankara Üniversitesi Rektörlüğünün görevlendirmesi ile 1960 senesinde İlahiyat Fakültesinde, 1962 yılı yaz sömestrinde Frankfurt Üniversitesi Hukuk Fakültesinde, ve 1962 yılı sonunda Lefkoşa (Kıbrıs) deki Greek Pedagogycal Academy'de ders vermiştir. 1963-64 tarihleri arasında mesleği ile ilgili ilmî araştırmalarda bulunmak üzere bir yıl süre ile Paris'te kalmıştır. Yurda döndükten sonra 1964 yılında aynı zamanda Eskişehir İktisadî ve Ticari İlimler Akademisi Ticaret Hukuku Hocalığına tayin olmuştur.

Akademik faaliyeti dışında 1958 yılından beri serbest avukat ve muhtelif resmi ve hususî müesseselerin hukuk müşaviri ve 1962 yılından beri ise Enstitümüz Mevzuat Hazırlık Grubu Üyesi ve Yabancı Mevzuat Komitesi Başkanı olarak çalışmalarla Kalpsüz'ün başlıca Almanca «Die Gefahrtragung beim Versendungskauf Frankfurt am/Main 1954», «Ticari Satista İfa Mahalli, Ankara 1960» olmak üzere çeşitli dillerde birçok tercüme ve telif eserleri vardır. Kendisi Odalar Birliği Hukuk Müşaviri olarak 1954 senesinde Odalar Birliği bünyesinde kurulan Türk Standardları Enstitüsü'nün ilk Hukuk Müşavirliği hizmetini de ifa etmiş olup, mesleği ile ilgili bir standardizasyon araştırmasını, «Türk Hususî Hukukunda Atif ve Kisaltma Uyulları, Ankara 1964» adı altında neşretmiş bulunmaktadır.

Amerika'lı Eğitimciler TSE'de izahat alırken

MESLEKİ VE TEKNİK ÖĞRETİM KONUSUNDAYA İNCELEMELER YAPAN

Amerikalı Uzmanlar TSE'yi Ziyaret Etti

Mesleki ve teknik öğretimin, iş kolları ve endüstriyelze daha bağıntılı kılınmasını sağlamak için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından bazı ön çalışmalar yapılmaktadır.

Bu amacıyla, çalışmaları gözden geçirmek ve görüşlerini bildirmek üzere Birleşik Amerika'dan bir teknik uzmanlar grubu davet olunmuştur. Dr. C. R. Bartel, Dr. F. S. Scott, Mr. R. L. Illinik, Mr. J. E. Dunlop ve Mr. E. A. Coates'dan kurulu henüz geçen ay içinde memleketimize gelmiş, bu konuda ilgili kuruluşlarla temasla gerek mesleki ve teknik

öğretim sistemimizde yapılacak yenilikler için mevcut imkânlarımızı anlamaya ve ilgili Türk yetkililerinin görüşlerini toplamaya başlamışlardır.

Bu arada, 14 Ekim Cumla günü Türk Standardları Enstitüsü'ni de ziyaret eden heyet, Başkan Faruk Sünter ve diğer yetkililer tarafından kabul edilmiş, kendilerine Enstitütü tesis ve laboratuvarları gezdirilmiştir ve Türkiye'deki standardlaştırma çalışmalarıların tarihgesi, bugün kün durumu, uygulaması, standardın mesleki ve teknik öğretimdeki yeri

ve TSE'nin bu öğretimdeki yeri ve TSE'nin bu öğretimde alabileceğiller gibi konular karşılıkla görüşmekte konusunda olmuştur.

Amerikan Koopers Şirketi Başkanı Fred. C. Foy'de TSE'yi Gezdi

Eregli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.S.'de incelemeler yapmak üzere Ankara'ya gelmiş bulunan Amerikan Koopers Şirketinin İdare Meclisi Başkanı Mr. Fred C. Foy yanında Firmanın Ankara'daki temsilcisi Mr. Frank E. Weise Jr. olduğu halde 8 Ekim 1966 günü Türk Standardları Enstitüsü'ni ziyaret etmiştir.

Standardlaştırma ile yakından ilgili bulunan ve ekonomik kalkınmanın standardlaştırma ile mümkün olacağına inanan Mr. Foy, TSE ile uzun bir süre önce temas kurmuş, memleketimize gelir gelmez, Enstitütü'yü görmek ve ilgiliilerle görüşmek arzusunu izhar etmiştir.

TSE tesis ve laboratuvarlarında incelemeler yapan Mr. Foy, Başkan Faruk A. Sünter ile görüşmüştür, ilgiliilerden izahat almıştır.

Misafirler ayrılmadan önce, kısa bir süre içinde elde edilen gelişmeler karşısında takdir hislerini belirtmişler ve Türk Standardları Enstitüsünün, teknik ve ekonomik bakımından Türkiye'de çok önemli bir boşluğu doldurduğunu ifade etmişlerdir.

F. Foy ve F. E. Weise, TSE yayınlarını incelerken

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «Anten Tesisleri», «Yıldırımdan Korunma Tesisleri», «Aydınlatma Tesislerinde Kullanılan Lâmba Armatürleri», «Akın Ölçü Transformatörleri», «Gerilim Ölçü Transformatörleri», «Ayırıcılar», «Elle Kumandalı Açık Hava Tipi Kesiciler», «Alternatif Akım Kaynak Makinaları», «Emaye Bakır İletkenler» ve «Yalıtkan Yağlar» standart tasarılarının hazırlanmalarına, teknik komitelerinde devam edilmektedir.
- ★ «Genel Kablo», «Çelik Alüminyum İletkenler» ve «Alternatif Akım Elektrik Sayaçları» tasarıları Hazırlık Grubunda olgunlaştırılmaktadır.
- ★ «Elektrolitik Bakırdan Toplayıcı Çubuklar» tasarısı tamamlanmış ve Teknik Kurul Alt Komitesine sunulmuştur.

KİMYA :

- ★ «Külçe Kalay» ve «Oto İç ve Dış Lâstikleri» standard tasarıları tizerindeki Teknik Komite çalışmaları tamamlanmış ve bu tasarılar Hazırlık Grubuna intikal etmiştir.
- ★ «Zırnik» tasarısının bütün hazırlıkları bitmiştir. Tasarı yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

LÂBORATUVAR :

Kimyasal Analiz Metotlarına dair 10 adet ISO Rekomandasyonu, Türk Standardı olarak kabul edilmek üzere yakında Teknik Kurul'a sunulacaktır.

MAKİNA :

- ★ «Silindir Gömlekleri», «Fren Balataları», «Tesviyeci Kalemleri» ve «Beton Demirleri (İnsaat Demirleri)» standard tasarıları üzerinde Hazırlık Grubu tarafından çalışılmaktadır.
- ★ «Ağaç Vidalari», «Saç Vidalari», «Kalarifer Donanımında Kullanılan Kama Sürgülü Kirdöküm Yassi Vanalar», «Sivi Gaz ve Buhar için Kullanılan Kirdöküm Vanalar», «Demirden El Arabası», «Ad, Numa ve İşaret Plakaları», «Kati Yakıt ile Çalışan Basıncı Termostifonlar», «Beyaz Yün Keçeler», «Havagazı Sayacı», «Kurşun Boru ve Dirsekleri», «Menba ve İçme Suluları Tesisatında Kullanılan Kapaklar», «Düdükkü Tencere», «Ana Yakıt Tankları Bina Dahili» tasarıları için gelen mütalâalar Hazırlık Grubunda değerlendirilmektedir.
- ★ «Diliimli, Kirdöküm Kalorifer Kazanları», «Tember Döküm Boru Ekleme Parçaları» tasarıları ile 54 ve 337 numaralı ISO Rekomandasyonları, Teknik Kurul'a sunulmak üzere hazırlanmıştır.

İNSAAT :

- ★ «Beton Bordür Taşları» standard tasarısı, Teknik Kurul'a sunulacaktır.
- ★ «Asbestli Çimentodan Yapılmış Pis Su ve Yağmur Suyu İleten Borular ile Boru Özel Parçaları» tasarısına Hazırlık Grubunda son şekli verilmiştir.

TEKSTİL :

«El Dokusu Türk Halıları» standardının revizyon çalışmalarından başka, Tekstil Hazırlık Grubu bu ay içinde, teknik komiteleri tarafından hazırlanmış bulunan «Kirli ve Temiz Yün ile Diğer Hayvanı Elyafta Nemlilik Tâyini ile Kondisyonlama» «Yün İpliklerinde Nemlilik Tâyini ve Kondisyonlama» tasarıları üzerinde olgunlaşdırılma çalışmaları yapmıştır.

ZİRAAT :

- ★ Mütalâa'dan dönen «Kuru Kayısı», «Kuru Bakla», «Fig» ve «Kuş Yemi» tasarıları Hazırlık Grubunda incelenmektedir.
- ★ «Çiğ Süt», «Pastörize Süt» ve «Beyaz Peynir» tasarıları Teknik Kurula sunulacak şekilde hazırlanmıştır.

MÜTALÂLARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI

ELEKTRİK :

Direnç ve Kondansatörlerin Normal Değer Serileri.

MAKİNA :

Şofben.

Havagazı Ocakları, Fırınları ve Ocaklı Fırınlar
Derin Kuyu Su Pompaları.
Kaynaklı Çelik Kalorifer Kazanları.

TSE Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubu Bşk. Vekilliğine **BÜLENT BÜKTAŞ** Getirildi

Türk Standardları Enstitüsü Yönetim Kurulu, 11 Ekim günü almış olduğu bir kararla Makina Yüksek Mühendisi Bülent Büktas'ı Mühendislik Hizmetleri Hazırlık Grubu Başkan Vekilliğine getirmiştir.

Ötedenberi standardlaştmaya gönülden bağlı bir kimse olarak tanınan ve TSE'nin kuruluşundan bu yana, çeşitli konulardaki standard faaliyetlerinde aktif bir rol oynayan sayın Büktas'ı okuyucularımıza daha yakından tanıtmayı:

1908 yılında İstanbul'da doğan Bültent Büktas, Fransız Sen Józef Kolejini pek iyi derece ile bitirdikten sonra, 1932'de Almanya'da Dresden Teknik Üniversitesi'ni yine pek iyi derece ile bitirerek Makina Yüksek Mühendisi olmuştur.

1933 - 52 yılları arasında sırasıyla Sumerbank'ta Teknik Büro Şefliği, Kayseri Fabrikası İşletme Şefliği, Ereğli Fabrikası Müdürlüğü, Malatya Fabrikası Müdürlüğü ve Teknik Genel Müdür Yardımcılığı görevlerinde bulunmuş, daha sonra Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Başmüşavirliği yapmıştır. 1952 yılından beri serbest çalışmaktadır, halen Koç Holding A.Ş. Genel Koordinatör Yardımcısıdır.

Bülent Büktas, mesleki çalışmalarını, VDI (Alman Mühendisler Derneği) üyesi ve BIT (Bureau International de Travail) İş Emniyeti Komitesi üyesi olarak da sürdürmektedir.

Cok iyi Fransızca, Almanca ve İngilizce, orta derecede Rusça bilmektedir.

CENTO Yaş Meyve ve Sebze Pazarlama Semineri Yapıldı

1965 yılı içinde CENTO memleketleri İran, Pakistan ve Türkiye'de düzenlenen «Taze Meyve ve Sebze Pazarlaması» geçici seminerleri sonucunda, çeşitli problemler ortaya çıkmıştır.

Bunun üzerine Tahran'da toplanan CENTO Ekonomik Alt Komitesi; üye memleketlerde yerli ve yabancı uzmanların katılımlarıyla kısa süreli, bölgeler seminerlerin yapılarak yayın personelinin eğitilmesi ve uygulamada karşılaşılan güçlükleri giderecek pratik çözüm yollarını bulması, prensip kararına varmış ve bunu programlamıştır.

Aynı amaçla 4 - 15 Eylül tarihleri arasında İran'da 19 - 23 Eylül 1966 tarihleri arasında Batı Pakistan'da ve 26 Eylül - 1 Ekim 1966 tarihleri arasında Doğu Pakistan'da birer seminer yapılmıştır.

Programda yer alan sonuncu seminer de 4 - 14 Ekim tarihleri arasında Ankara'da CENTO aracılığı ve Tarım Bakanlığı Koordinatörlüğü altında aynı Bakanlık personel yetiştirme ve eğitim merkezinde olmuştur.

Aslında, üretici ve tüketiciyi tattım edecek istikrarlı fiyatlarla yaş meyve ve sebzelerimize temelli pazarlar kurulması maksadına dayanan bu cabalardan verimli sonuçlar alınabilmesi için, tarımın pazarlamayı etkileyen bütün safhaları üzerinde ayrı ayrı durmak ve konuların pratik derinliklerine inerek çareler araştırmak gerekmistiştir. Seminerin programı bu sorumluk ve ışık altında hazırlanmıştır.

Senimerde; yerli uzmanların sunuları, tebliğler hakkında Amerikalı uzmanlar da kendi görüşlerini ortaya koymuslar, sonra konu üzerinde genel görüşme ve tartışmalar yapılmıştır.

1 — Üretimi planlama zorunluğu,
2 — Üretimde verimi artırma yolları,

3 — Fiyatlarda denge ve istikrari sağlayacak standartlaştırma ve ambalaj,

4 — Üretme, hazırlama ve işlmede teskilatlanma,

5 — Piyasa isteklerine uyma,
6 — Pazarlamada haberleşme ve araştırma,

7 — Taşımada güven ve ucuzluk,

8 — Soğutma ve depolama,
9 — Pazar yerleri, haller ve teskilatı,

10 — İç ve dış piyasalarda tek düzen uygulama, dağıtım.

11 — Üretme, işleme ve ihracatı kolaylaştıracak, geliştirecek tedbirler.

12 — Kredi ve finansman ve bas-

ka teşvik edici tedbirler,

13 — Pazarlamada hükümetin rolü,

seminerde incelenen belli başlı konular olmuştur.

Bu seminerde CENTO Grubuna Amerikalı uzmanlardan Mr. Fisher Kee, Darrell L. Magee, Theodore V. Tibbitt ve Marion F. Ward katılmışlar ve Türk uzmanı olarak Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanı ve TSE Taze Meyve ve Sebze Komitesi Başkanı Prof. Dr. Sabahattin Özbebek, TSE Başkanı Faruk A. Sünter, TSE Başmüşaviri İbrahim Kutluton ve Tarım Bakanlığının konu ile ilgili Marketing Dairesi uzmanları da hazır bulunarak Türk görüşünü belirtmek bakımından eşlik etmişlerdir.

Prof. Dr. Sabahattin Özbebek'in bir konuşması ile açılan Seminer çalışmaları, TSE Başkanı Faruk A. Sünter'in 10 günlük çalışmaları özetleyen konuşması ile son bulmuştur.

Sonunda : Oybırliği ile alınan bir kararla, Faruk A. Sünter, Prof. Dr. Sabahattin Özbebek, İbrahim Kutluton, Tarım Bakanlığı Marketing Dairesi uzmanları ve Amerikalı uzmanlardan kurulu bir Alt Komite seçilmiş ve Seminer sonuçlarının bir rapor haline getirilerek ilgili merci'lere takdimi hususunda bu Komiteye yetki verilmiştir.

Seminere katılan 50'yi aşkın Türk uzmani, 14 Ekim 1966 günü Türk Standardları Enstitüsü'nü ziyaret etmişler, teskilatı ve laboratuvarları hakkında yerinde bilgi almışlardır.

Diger taraftan, raporu Hazırlama Komitesi de 17 Ekim 1966 günü TSE'de toplanarak verilen görevi yine getirmiştir.

Yeni Yayınlanan Türk Standardları

Ekim ayında bastırılarak ilgili lerin istifadesine sunulan Türk standardlarını, TS numaraları ve satış fiyatlar ile birlikte aşağıda veriyoruz :

TS No.	Standardın ismi	Fiyatı TL.
274	Sert PVC Plastik İğme Suyu Boruları ve Boru Parçaları	6,-
292	Ahşap Mobilya Kilitleri	19,-
301	Vidali Çelik Gaz Börlar (Dikişsiz veya Kaynaklı)	9,-
326	Kır-Döküm Pis Su Sifonları	23,-
356	Plastikler; Kaynar Su Absorpsiyonu Tayıni	2,-
358	Eteri Yağlar - Ambalaj, Kapları Etiketleme ve İşaretleme	3,-
359		
360	Ham Tabii Kauçukta Yabancı Madde Tayıni	2,-
361	Ham Tabii Kauçuktan Nümune Alma	2,-
363	Eschka Metodu ile Maden Kömüründe Toplam Kükküt Tayıni	4,-
364	Yağlar ve Pigmentler için Kullanılan Terimlerin Tarifeleri	2,-
366	Basınçlı Helâ Yıkayıcıları	4,-
370	Yapı Alısı	3,-
384	Kasaplık Koyun	4,-
401	Örme Çoraplar	5,-

Yukarıdakilerle birlikte diğer bütün Türk Standardlarını, Türk Standardları Enstitüsü'nün Ankara Necatibey Caddesindeki merkezinden temin edebilirsiniz.

Türk Standardlarının tam liste ve fiyatlarını gösteren katalogu isteyiniz.

CENTO Seminerine katılanlar, TSE'yi ziyaretleri sırasında toplu bir halde görülmektedirler

Türk Halı Standardlarının Yürürlüğe konulması ile ilgili hazırlıklar

Halı toplantısına katılanlar TSE Tekstil laboratuvarlarında halı analizleri hakkında inceleme yaparken

Türk Standardları Enstitüsü tarafından dünyada ilk kez orijinal bir çalışma ile meydana getirilmiş bulunan «El Dokusu Türk Halıları» standardının mecburi yürürlüğe konulmasından önce, konunun bir daha ilgililerin tümünü içine alan bir hey'et kularak gözden geçirilmesi hakkında Sanayi Bakanlığı isteği üzerine 10, 11 Ekim 1966 günleri Enstitü Merkezinde Ege Üniversitesi ile Ticaret, Sanayi ve Köyişleri Bakanlıklar ve memleket haliciliğini temsil eden bölgelerin Ticaret ve Sanayi Odaları temsilcilerinin, Sümerbank, halı imalatçıları ve ihracatçılarımızın hazır bulundukları halde toplanılmış, dumur incelenmiştir.

Yapılan görüşmelerde bilhassa halıların kalitesini etkileyen halı yün iplikleri, pamuk iplikleri ve boyası hasıkları üzerinde önemle durulmuş, bu bölümlerde halılarımıza karşı güvenliği sağlayacak, kalitelerini iyileştirecek bazı yeni hükümler bulunup metne ilâve edilmiştir.

Haliciliğimizi kalkındırmak amacıyla dayanan bu hükümleri imalatçılarımızın uygulaması ile bir zamanlar dünya piyasalarında aranan ve ön safta gelen Türk halılarının yeniden aynı şerefli yere yükselseceklerinden emin olabiliriz.

OECD ile İşbirliği halinde

TSE Ambalaj Laboratuvarlarının Plân - Proje Çalışmaları Tamamlanıyor

O.E.C.D. ile yapılan işbirliği sonucunda kurulması kararlaştırılan TSE Ambalaj Lâboratuvarı'nın hazırlık çalışmaları tamamlanmak üzere redir.

Daha önceki sayılarımızda da bildirdiğimiz gibi, Ambalaj Lâboratuvarının kurulması yolundaki ilk teşebbüs 1965 Kasım ayında yapılmış ve Fransa Genel Ambalaj Lâboratuvarı Başkanı M. Jean Bernard - Verlot Ankara'ya gelerek bir süre TSE'de temaslar yapmış, TSE yetkilileri ile genel konularda anlaşmaya varmıştır.

Onu takiben 1966 Haziran ayında Ankara'ya gelerek TSE'de 1 hafta süre ile çalışmalar yapan ve Mr. Verlot'nun yardımcısı olan M. G. Jouhaud, o zaman, Lâboratuvarın makina ve teçhizatının yerlesme planını TSE ilgilileri ile birlikte gözden geçirmiş, gerekli cihazların ve fiyatlarının tesbiti hususunda çahışmıştır.

Bu defa, 17 Ekim 1966 günü tekrar Ankara'ya gelen M. G. Jouhaud, daha önce tesbit edilen esaslar ger-

cevesinde yaptığı araştırmaların sonuçlarını da birlikte getirmiş ve yerleşme plâni ile makina ve teçhizatın projeleri üzerinde TSE yetkilileri ile ortaklaşa yapılan ve 1 hafta süren çalışmalar sonunda projeler ve hazırlanacak olan rapor son şeklini almıştır.

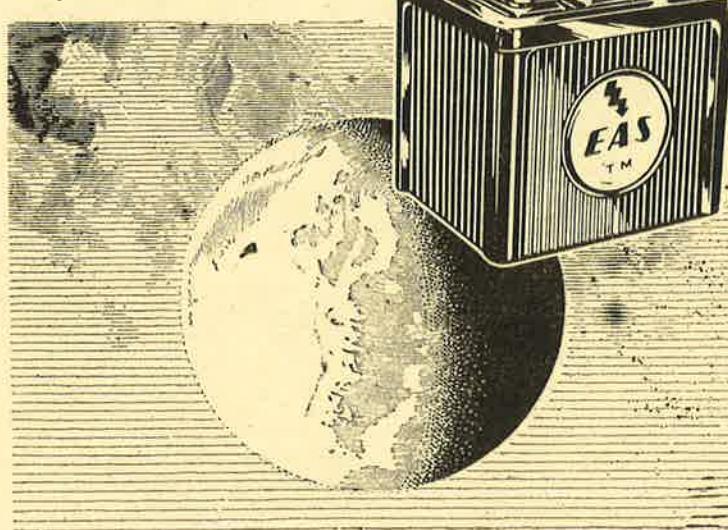
TSE'de varılan sonuçların işığı altında, Paris'teki çalışmalarını tamamlayarak raporunu hazırlayacak olan M. G. Jouhaud, 22 Ekim Pazar günü Ankara'dan ayrılmıştır.

EAS TUDOR

Dünya Akü teknığının zirvesinde

Akümülatörlerini yapmak için mutlaka : Üstün teknije,
ilme ve tecrübe ihtiyaç vardır.
Sizi yanıtlayabilecek her türlü taklitlerinden sakınmanız
manfaatınızı sağlar

EAS - TUDOR

Aküler İngiliz OLDHAM ve İSVEÇ - TUDOR firmalarının
patentleri ile imâl edilmekte olup üstün bilgi, ve çok
ileri teknigin eseridir.

EAS - TUDOR

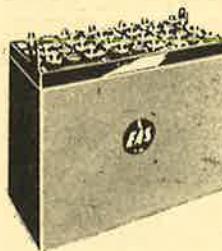
Aküler $\frac{1}{2}$ 100 Türk sermaye ve emeginin mahsüllüdür
HAKIKİ DRY CHARGE YALNIZ EAS da BULUNUR

KİME SORARSANIZ SORUN

HERKES SİZE YİNE

EAS

DİYECEKTİR

AKÜ İMALAT ÇEŞİTLERİMİZ:

STARTER Her kapasitede 1 yıl garanti
TRAKSİYONER Kaldırıçalar İçin 3 yıl garanti
STAŞYONER Telefon vs sabit testisler İçin
5 yıl garanti

REKLAMCILIK

EAS EBNİT ve AKÜMÜLATÖR SANAYİİ ANONİM ŞİRKETİ Yakacık - Kartal Tel : 53 36 53 - 53 36 54

Standard — 120

T.C. Resmî Gazete , den Standard Haberleri

MECBURİ STANDARDLAR

1 — TS. 179 «Bina Kapı Kilitleri» standardının 1.2.2. maddesinde yapılan değişiklikle ilgili 21.7.1966 tarihli ve 6/6774 sayılı kararname 3.10.1966 tarihli ve 12416 sayılı Resmi Gazete ile yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

2 — 21.9.1966 tarihli ve 12406 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan TS. 142 Nohut ve TS. 143 Mercimek standardlarında yapılan yanlışlar 5 Ekim 1966 tarihli ve 12418 sayılı Resmi Gazete'de düzeltilmiştir. (sahife : 8)

3 — TS. 278 «Tungsten Filâmalı Elektrik Lâmbaları» standardını mecburi kılan 16.7.1966 tarihli ve 6/6773 sayılı Bakanlar Kurulu kararı 14.10.1966 tarihli ve 12426 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Bu göre, bu standard altı ay sonra (14.4.1967 tarihinde) uygulanmağa başlanacaktır. Standard, «normal aydınlatmada kullanılan, nominal ömrü 1000 saat olan, nominal gerilimi 100 - 250 V ve nominal gücü 15 ile 1500 W arasında bulunan, başlıklar Edison vidalı, klire veya armut şeklindeki tungsten filâmalı elektrik lâmbalarını» kapsamaktadır.

4 — TS. 93 «Ahşap Endüstrisinde Kullanılan Sentetik Reçineli Tutkallar (Fenolojik ve Aminoplastik)» standardını mecburi kılan 23.8.1966 tarihli ve 6/6952 sayılı kararname 19.10.1966 tarihli ve 12430 sayılı Res-

mi Gazete'de yayınlanmıştır. Yayın tarihinden altı ay sonra yürürlüğe girecek olan standarda göre, sentetik reçineli tutkal, «basılıcık fenolik veya aminoplastik tipte sentetik bir reçineden veya bu iki tip reçine karışımından müteşekkil, aynı zamanda imalatçı tarafından ilâve edilmiş veya kendisinin tavaşıyesine göre ilâve edilecek sertleştirici, katalizeyen özellikleleri değiştirici, dolgu veya yaşıyıcı maddeler ihtiva eden bir terkipdir.»

5 — 6.4.1965 tarihli 6/4504 sayılı Kararname ile ihracatta mecburi olarak yürürlüğe konulmuş bulunan TS. 101 «Sofralık Üzüm» standardının 1, 2, 2.2, 2.2.1, 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5, 2.2.6, 2.3, 2.3.1, 2.5, 2.5.1, 2.6, 2.6.1, 2.6.2, 5.1 maddeleri ile bir numaralı foyü ile ilgili değişiklikler; 20.10.1966 tarihli ve 12431 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 27.8.1966 tarihli ve 6/6970 sayılı Kararname ile, yayımı tarihinden on bes gün sonra uygulanmak üzere, yürürlüğe konulmuştur.

6 — TS. 91 «Ahşap Endüstrisinde Kullanılan Hayvansal Tutkallar (Deri, Kemik, Balık Tutkalları)» standardını mecburi kılan 23.8.1966 tarihli ve 6/6953 sayılı kararname 21.10.1966 tarihli ve 12432 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. 21.4.1967 tarihinde mecburi olarak uygulanacak olan standard «hayvansal madde artıkları olan deri, kemik ve balıktan elde edilen ve yapıstıktan sonra kuru ortamda sağlamlığı değiştirmeyen

katı, jel veya sıvı halindeki tutkalla rı» kapsamaktadır.

7 — TS. 92 «Ahşap Endüstrisinde Kullanılan Készain Tutkali» standardı da 23.8.1966 tarihli ve 6/6954 sayılı kararname ile mecburi kılınmış olup bu kararname 26.10.1966 tarihli ve 12436 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

TİCARET BAKANLIĞI TEBLİĞLERİ

17 Ekim 1966 tarihli ve 12428 sayılı Resmi Gazete'de Ticaret Bakanlığının iki tebliği yayınlanmıştır:

— 11.10.1966 tarihli ve 8825 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan bildiriye ek bildiri :

1 — Antalya ilinin Kaş ilçesine bağlı Kalkan bucakı bölgesinde vâki olacak pamuk kontrol istekleri Köyceğiz Pamuk Kontrol Merkezi tarafından karşılanacaktır.

2 — Bu bildiri hükümleri yayından 15 gün sonra yürürlüğe girecektir.

— Bağırsaklarla ilgili bildiri :

İstanbul, Samsun, Trabzon, Mersin, İskenderun, Gaziantep merkezlerine ilâveten Adana da Bağırsak Kontrol Merkezi olarak kabul edilmiştir.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTITÜSÜ ADINA**

SAHİBİ VE BAŞYAZARI

: FARUK A. SÜNTER

MÜESSESE MÜDÜRÜ

: VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ

: M. UYGUNER

**MALİ VE İDARI
İŞLER MÜDÜRÜ**

: METİN KAYAALP

**BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ**

: İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELGRAF ADRESİ

: STANDARD — ANKARA

TELEFON

: 17 91 24

POSTA KUTUSU

: 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLÂN TARİFEŞİ

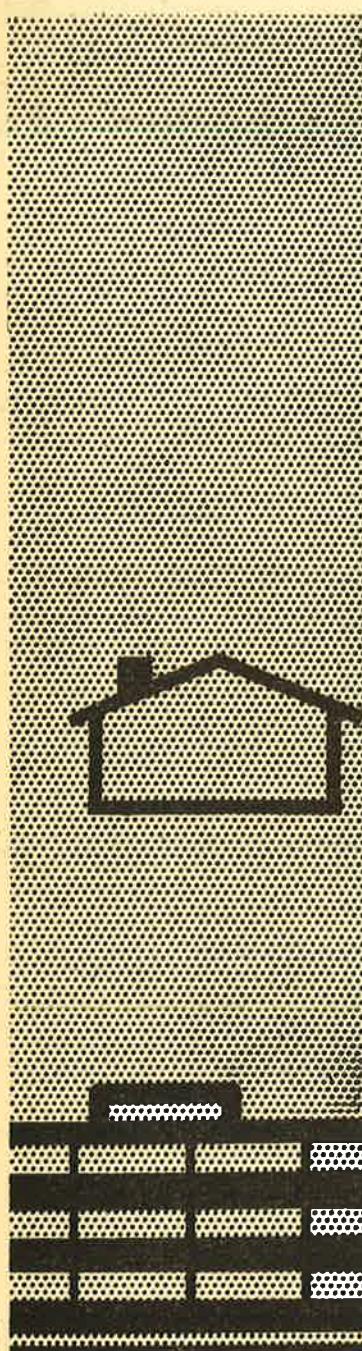
Tam sahife 800 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Arka kapak içi 1000 lira, ilâve renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

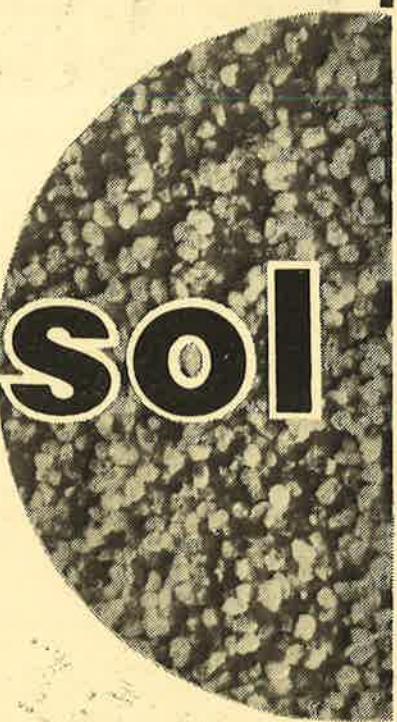
ADI POSTA	UÇAK POSTASI
Yıllık 12 Lira 6 aylık 6 Lira Sayısı 1 Lira	Abone bedeline uçak postası ücreti ilâve edilir.

Yazilar, Derginin ve yazarin adı anılarak ictibas olunabilir.

Perlisol

**İş ve Ses tecridinde
ideal bir agregatdır.**

- * Çatı tecrit betonları
- * Katlar arası ses tecrit ve tesviye betonları
- * İç duvarlarda ses ve ısı tecrit edici sıvalar
- * Boru tecritleri
- * Soğuk depoların tecridi

Perlisol ile mümkünür.

GRAFIKA

CECAT PERLİT MADEN ve SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

Büro : İstiklal cad. Ankara İş Hanı 99/7 B – Tel.: 44 40 78
Fabrika: Sütlüce İmrahor Caddesi No. 25 – Tel.: 44 91 12

Standard — 114

YENİ Standardlar

- I -

ELEKTRİK TERMOSTATLARI STANDARDI

Kemal TAN

Yük. Elektrik ve Mak. Müh.

Evinizdeki buzdolabının otomatik bilmem hiç bozuldu mu? Eğer bu olayla karşılaşmış iseniz eve en büyülü yardımcı olarak gece gündüz çalışan ve istenilen soğukluğu sağlayarak, her türlü gıda maddeleri ve yemeklerinizi koruyan buzdolabınızı, nasıl bir sıktı yarattığını çok iyi öğrenmiş bulunuyorsunuz.

Evlerimde bize bu hizmeti yapan ve endüstride daha buna benzer binlerce iş ve hizmeti提供的 «Elektrik Termostatları», belirli bir ortamın sıcaklığını iki sınır arasında tutmak amacıyla bu ortama etki yapan ve ısı devresini otomatik olarak açıp kapatayan cihazlardır.

«Yükte hafif, pahada ağır» deyi- mine uydugu için, Elektrik Termostatlarının yerli sanayimiz tarafından imali de pek kolaylıkla mümkün olacaktır. Bu küçük otomatik cihaz halen basta buzdolabı olmak üzere bir gok imalatı kullanılmaktadır. Bu sebeple Elektrik Termostatlarına ait bir standardın hazırlanması Türk Standardları Enstitüsü Yönetimi Küruluncu kabul olunmuş ve TSE Elektrik Hazırlığı Grubu tarafından test edilen Teknik Komitenin IEC - C 73-100, IEC — C 73-140 ve VDE Band II yayınlarından faydalananarak hazırladığı ilk tasarı, Elektrik Hazırlık Grubunda müzakere edilerek kabul olunan şekilde müthalaa ve düşünceleri alınmak üzere, Üniversiteler, ilgili Resmi ve Özel Teşekküler ile Ticaret ve Sanayi Odaları ve İmalatçılarından ibaret 53 yere gönderilmiştir. Bunlardan alınan cevaplarla göre son düzeltmeleri de tamamlanan tasarı, TSE Teknik Kurulumun kabulünden sonra TS 420 numarasını alarak Türk Standardları arasına katılmış bulunmaktadır.

Bu yeni standardın konu, tarif ve kapsam bölümünde önce, Elektrik Termostatı'nın «Elektrik Sıcaklı Düzenevi» de denilebileceğine işaret

olunarak tarifi yapılmış ve bundan başka, açma, kapama ve çalışma sıcaklıklar ile Termostatın duyarlılığı, doğruluk derecesi, anma gerilimi ve kesme yeteneği gibi standarda has tarifler yapılmıştır.

Standardın sınıflandırma ve özellikler bölümünde termostatların, çağlıstırılacağı akım cinsi, anahtar veya komutatör gibi çalışması ve bir veya birden fazla kutuplu olması şeklinde elektrik özellikleri yönünden; düzenlenebilir ve düzenlenlenemeyen termostat olarak düzenlenme niteliği yönünden; dalıcı ve yüzey termostatları olarak da yapılması yönünden, sınıflara ayrılabilceğine degeinmiş ve bunların özellikleri ayrı ayrı belirtilmiştir. Yine termostatların muhafiz tipleri, sıcaklığını düzenlediği cihaz ve yerlere göre isimlendirilmek üzere su ısıtıcı, kazak, etiiv, ev fırımı, ütü, elektrikli yastık, ısıtma ve soğutma termostatları olarak gösterilmiştir.

Termostatların özellikleri ise, emniyet, kullanma, imalat ve çalışması, elektrik devresiyle irtibatları yönünden ayrı ayrı belirtilmiş ve 2. bölümdeki bütün deneylerde olumlu sonuç vermesi şart, son ve genel özellik olarak gösterilmiştir.

Bundan sonra standardın 2. bölümü olan ihzar ve imalata ait mua-yene ve deneyleri geçilmiştir. Esasında her standardın en önemli bölümü olması gereken bu bölümde Termostatların tabii tutulacağı deneyler birisi imalat, diğeri tip deneyleri olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

İmalat deneyleri olarak yüksek gerilim, yahtkanlık direnci ve çalışma karakteristiklerini doğrulama deneyleri kabul edilmiştir. Bilhassa çalışma karakteristiklerini doğrulama deneyleri, açma sıcaklığı, doğruluk

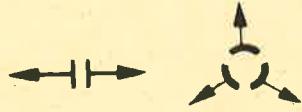
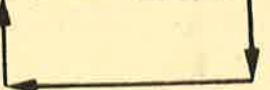
derecesi ve duyarlılık gibi Termostatin üç önemli özelliğini tespit etmek üzere tertiplendiğinden en önemli bir imalat deneyi olarak belirlemektedir. Nitekim bu bölümde 2.1.4 üncü madde halinde «Su ısıtıcı termostatların açma sıcaklığı, doğruluk derecesi ve duyarlığı ile ilgili toleranslar» ayrica belirtilmiştir.

Tip deneyleri olarak ısıya dayanma, kesme yeteneği, dayanıklılık, paslanmaya karşı korunma ve yaşıta yahtkanlık deneyleri kabul edilmiştir. Tip deneyleri için Türk Standardlarının ortak özelliği olan numune alma tablosu Termostat partileri için de düzenlenmiş ve ayrılacak numunelerden uygun sonuç vermemelerin miktarına göre yapılacak işlem belirtilmiştir. Tip deneyleri hakkında Sayın Okuyucularımıza bir fikir vermek için, dayanıklılık deneyinde su ısıtıcı termostatların anma gerilim ve akımı altında, dakikada 1-3 kez olmak üzere 16000 - 20000 açma, diğer termostatlarda 8000 - 10000 açma yaptırıldığı halde termostatların çalışma karakteristiklerini doğrulama deneyi iki kez uygulandığı halde uygun sonuç sağlanması şart koşulmuş bulunduğu, arz etmek yetecektir kanısındayız.

Bundan sonra standard her Türk Standardında olduğu gibi, piyasaya arz bölümündeki paketleme ve koruma işlemlerini, müteferrik hükümler bölümünde gerektiğiinde ibraz olunacak belgeleri, belirtmekte ve son bölüm olarak da Türk Standardlarının tatbiği hakkında Tüzük Hükümleri gereğince yapılacak murakabe esaslarını göstererek sona ermektedir.

Türk Standardları Enstitüsü her tamamadığı standarddan duyduğu memnuniyet ve Milletimize yararlı olması temennisyle bu standarı da memlekete takdim etmektedir.

3. KUMANDA İŞARETLERİ

No.	Tarifler	İşaretler	Düşünceler
61	Basamaksız ayarlama		
62	Ayar edilebilir		Bu işaret ancak ayar edilecek elemanı gösteren başka bir işaretin üzerine konulmak suretiyle kullanılır.
63	Kilitleme veya sıkma		
64	Kilidi açma veya gevsetme		
65	Fren yapma		
66	Freni gevsetme		
67	Otomatik (veya yarı otomatik) periyot		
68	El ile kumanda		
69	Çalıştırma, ceryan verme		

Tezgâhların Üzerine konulan işaretler standardı

Sait YEŞEM

Mak. Yük. Müh.

Türk Standardları Enstitüsü tarafından Temmuz 1966 tarihinde kabul edilmiş olan «Tezgâhların Üzerine Konulan İşaretler» standardı, Milletlerarası Standardizasyon Testkilâti «ISO» tarafından yapılmış bulunan ISO Recommendation R 369 dan tercüme edilmek suretiyle hazırlanmıştır.

Memleketimizde son yıllarda tezgâh ve makine imalâtında büyük gelişmeler kayıt edilmiş bulunduğuundan, bunların çalıştırılması ile ilgili işaretlerin bir standard içinde toplanması imalâttâ yeknesaklıgı temin edecektir.

Şimdi, standardın özellikleri ve uygulanması hakkında aşağıda kısaca bilgi vereceğiz :

Bu standard, adından da anlaşılacağı vechile, tezgâhların işaret plâkaları ve kumanda düğmeleri üzerine konulan ve tezgâhın kullanılmasında, işçiye gerekli bilgileri veren işaretleri kapsamaktadır. Burada gaye, tezgâhların kullanılmásında, yazı yerine, dil farkı ne olursa olsun, her memlekette anlaşılacak şekilde seçilen işaretlerden istifade etmektedir.

İşaretler, kullanma yerinin özelliğine göre, geometrik olarak veya basit şekiller ile ifade edilmiş olup, tezgâhta belli bir maksat için ne yapmak icap ettiğini göstermektedir, yani bunların yardımı ile :

a) Tezgâhin bir veya birkaç parçasını (iş masası, iş mili v.b.)

b) Belirli bir yönden hareket etirmek için,

c) Çalıştırma mekanizması (kol, gevürme tekerleği v. b.) belirli bir duruma getirilir.

d) Sonra, kumanda elemanın üzerinde basılarak veya bu elemanı oynatarak hareket başlatılır (alıştırma). Yine kumanda elemanı yardımı ile hareket durdurulur (stop).

Standaroda yaklaşık olarak yüz kadar işaret vardır. Uygulama sonucuna göre gerekli diğer işaretler ile rideki revizyonlarda eklenebileceği gibi mevcut olanlar işçinin daha kolay anlayacağı şekilde değiştirilebilecektir.

Bahis konusu işaretler aşağıda gösterilen beş bölüm halinde toplanmıştır :

1) Hareket ve Hız İşaretleri :

Bu işaretler fonksiyonları göstermektedir. Bunlara örnek olarak aşağıdaki işaretleri verebiliriz :

- Sürekli doğrusal hareket yönü,
- İki yönde doğrusal hareket,
- Sürekli dönme yönü,
- Mil dönme yönü,
- Bir dönmede ilerleme, dakika-da ilerleme, ilerleme yönü,
- Plânyalama, tornalama, delme ve frezeleme hizaları.

2) Eleman İşaretleri :

Bunlar, elemanları gösteren işaretlerdir. Örneğin :

- Elektrik motoru,
- Dikdörtgen iş masası veya doğrusal hareket eden eleman,
- Yuvarlak iş masası veya dönen eleman,
- Torna tezgâhi mili,
- Soğutma pompası,
- Yağlama pompası,

3) Kumanda işaretleri :

Kumanda işaretleri, kumanda elemanları (düğmeler v. b.) yardımı ile tezgâhta mevcut bir durumun değiştirilmesine yarar. Örneğin :

- Basamaksız ayarlama,
- Kilitleme veya sıkma,
- Kilidi açma veya gevsetme,
- Çalıştırma, ceryan verme,
- Stop, ceryan kesme,
- Tehlike anında durdurma düşmesi,
- Kavrama (Mekanik yol verme).

4) İş Emniyeti İşaretleri :

Bu işaretler, adından da anlaşılacağı üzere, iş kazalarından koruma ile ilgilidir. Bunlara örnek olarak aşağıdaki işaretleri gösterebiliriz :

- Mekanik zorlama emniyeti (Pim kesme konstrüksiyonu),
- Dikkat, Tehlike : (Yüksek Gerilim).
- Uyarma!

5) Çeşitli İşaretler :

Yukarıda belirtilen dört bölüm dışında kalan işaretler bu bölümde toplanmıştır. Örneğin :

- Soğutma sıvısı,
- Işık,
- Ağırlık (Yük),
- Doldurma deliği

Çeşitli işaretler ile verilecek talimat için aşağıda sıralanan esaslar göz önünde tutulmalıdır :

a) Tezgâhin hangi parçası bahis konusudur. Bahis konusu parça için bir (Eleman işaretü) ne ihtiyaç vardır.

b) Tezgâhin bu parçasından istenilen iş nedir? Bu faaliyet veya fonksiyonun hazırlanması için bir işaret (Hareket ve hız işaretleri) lâzım vardır.

c) Hanhi kumanda hazırlanan bu faaliyet ve fonksiyonları harekete geçirilebilir? Bunun için bir (Kumanda işaretü) lâzımdır.

İşaretlerin uygulanması sırasında aşağıda belirtilen hususlar gözünde bulundurulmalıdır :

— İşaret plakası, tezgâhi çalışma mekanizmasının hemen yanına konulmalıdır. Çalışma mekanizmasının çeşitli durumlarında elde edilecek her bir fonksiyon için ayrı, ayrı işaretler kullanılmalıdır.

— İşaretler, işaret plâkasının boyut ölçülerine göre orantılı olarak küçüllüp, büyütülebilir.

— Müsterek bir plaka üzerinde birden fazla işaret bulunduğu takdirde bunlar çizgilerle birbirlerinden ayırmalıdır.

— Birden fazla çalışma mekanizmasının kullanılmasında bir sırada izlenecek ise, karışıklığa meydan vermemek için, bu sıra 1., 2., 3.... şeklinde işaret plâkası üzerinde gösterilmelidir.

— Kumanda işaretleri göze çarpacak şekilde tezgâha yerleştirilmeli ve hiç bir suretle tezgâhın başka bir kısmı tarafından örtülmemelidir.

İşaretlerin renklerine gelince :

Standard, renkler hakkında Stop, Tehlike anında durdurma gibi kumanda işaretleri ve bazı iş emniyeti ile ilgili olanlar hariç - hiç bir hükm koymamıştır.

**ANA SANAYİ KOLLARIYLE
MEMLEKET HİZMETİNDE
OLAN SÜMERBANK'TA**

**YUNLU - SERAMİK -
PORSELEN - ÇİNİ
PAMUKLU MAMULLERİNİN
EN İYİ VE EN
ZARİFİNİ BULACAKSINIZ.**

Basın A - 12413 (115)

KILIÇOĞLU **Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi**

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

**Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları**

**En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir**

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

**Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105**

STANDARD SOHBETLERİ

PROTOKOL

Armağan ANAR

Çoğu insanı sıkın ve hattâ ürküten protokol, toplum hayatında ne kadar tatsızlık ihtiyallerini öner hiç düşündünüz mü? Özellikle genç insanlar protokoldan hiç hoşlanmaz. Onlar gittikleri heryerde rahat giyimleri içinde rahat hareketlerle oturup kalkmayı, güle söyleye vakit geçirmeyi, aklına gelen fikri yüksek sesle savunmayı ve canının istediği zaman çekip gitmeyi isterler. Nekadar da haklıdırlar bir bakıma. Yaşamanın tadı öyle çıkar. Ama gelgelelim kendi aramızda pek zevkli olan bu çeşit davranışları, meselâ milletlerarası ilişkilerimizde uygulamak hiç de hoş olmayan sonuçlar verebilir, durduk yerde siyasi bir olay yaratılmasına sebep olabilir.

Yabancı devletlerin temsilcileriyle oturup kalkarken önemli bir kişinin protokolu yançızıp, sefirin omuzuna vurarak, «Bugünlerde neler karıştırsınız?», dediğini tasavvur edin. Adam bunu samimiyyete mi yorsun, yoksa temsil ettiği devlete hiç önem verilmemiği manasını mı çikarsın; veya o günlerde karıştırmakta olduğu işlerin sezildigine mi hükmetsin, şaşırır.

Farzedin yine milletlerarası kişilerin yemeğinde ikram edilen yemeği hiç canınız çekmiyor da salatayla iktifa ediyorsunuz. Yemek sahibi yabancı, başlar düşünmeye, «acaba devlette karşı ne demek isteniyor, sebep hakaret mi yoksa hazırlıksızlık mı?» diye.

Böyle bir toplulukta fikirlerinizi samimiyetle savunmaya kalkınız mı siyasi bir olaya sebebiyet verdiğiniz resmidir.

Halbuki nasıl giyinileceği, neler ikram edilip neler yeneceği, kimin yanına kimin oturtulacağı, hangi suya sabuna dokunmaz konuların konuşulacağı hakkında soğuk ama kesin ve değişmez kaideleri olan protokolün arkasına歧inden mi, hangi devlete az sempati beslediğin, dostun olarak hangi milleti tercih ettiğin

ve yakında kime harp ilân etmek üzere olduğun pek anlaşılmadan, durumu idare etmek kolay olur.

Ya törenler, protokola uymadan bir tören düzenlenebileceği kimse tarafından düşünülemez. Evvelden tesbit edilmiş tören giyimi, «bak bu törene önem vermediğini göstermek için açık renk elbisesiyle gelmiş» gibi bir suçlamayı önerler.

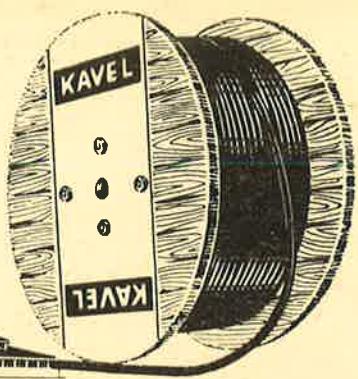
Diger günlerde birbirinin gözüne oymağa hazır rakipler, protokol sayesinde birbirinin elini sıkı, birbirine gülmser ve kendilerini seyredenlere karşı bir bütünün ayrılmaz parçaları oldukları zehabını vererek seyredenleri hiç değilse bir süre gönül rahatlığına kavuştururlar. Maçtan evvel el sıkışan takım kaptanlarını seyrettiği o bir andır ki, taraftarlar hep beraber sporculuğun kendilerine bahsetmek istediği centilmenliği derinden hissederler.

Hele törenlerde eli sıkılması icap eden büyüğün önünden, protokol sırasına göre geçilmesi ve o anda sadece protokolün izin verdiği bir iki cümplenin kullanılması ne paha biçilmez bir buluştur. Aksi halde o büyüğün elini önceden sıkmak ve o arada bir iki lâf sokuşturmak için doğabilecek kargaşalığı tasavvur edebiliyor musunuz? Halbuki protokol sayesinde herkes sırada kaçınıcı olduğunu bilir ve önde ve geride olduğundan dolayı şahsen bir komplekse kapılması bahis konusu olmaz.

Ben protokolu toplum hayatını düzenleyen bir standard olarak görüyorum. Hem de millîsi ve milletlerarası ortak niteliği olan ve tipki ticari standardlar gibi yeknesaklık sağlamak, düzen kurmak, zamandan kazandırmak ve ihtilâflara yol açmadan işlerin yürütülmesini sağlayan, uzmanları ve kontrol teşkilâtı dahi olan komplek bir standard.

KAVEL

Kablos ve Elektrik Malzemeleri Ltd. Şti.
İSTINYE - İSTANBUL

Daima standartlara uygun, Laboratuvar kontrolünü haiz,
en üstün kalite imalat yapar

MAMULLERİ:

Plastik İzoleli

- YERALTI KABLOLARI
- ANTIGRON KABLOLAR (Kurşunlu, Kurşunsuz)
- İÇ-DİŞ TESİSAT TELLERİ
- OTO ENSTALASYON TELLERİ
- ÖZEL İLETKEN ve KABLOLAR
- EMAYE BOBİN TELLERİ (0.10 mm den 3 mm ye kadar)
- HAVAİ HAT TELLERİ
- PLASTİK BORU ve PROFİLLER
- HER ÇEŞİT SUNİ DERİ
- TELEFON TESİSAT TELLERİ

Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 117

Kutu - poşet emniyet

KİBRİTLERİ

TÜRKAY ENDÜSTRİ VE TİCARET
Anonim Şti. — İstinye

Standard — 118

MİLLETLERARASI STANDARDLAŞTIRMA HABERLERİ

Yeni ISI genel direktörü Dr. A. N. GHOSH

Kendi isteği ile emekliye ayrılan Dr. Lal C. Verman'ın yerine Hindistan Standardları Enstitüsü (ISI) Genel Direktörlüğüne Dr. A. N. Ghosh'un getirildiğini geçen sayımızda bildirmiştik.

Değerli bir standardçı olan yeni ISI Genel Direktörünü okuyucularımıza daha yakından tanıtıyoruz :

1911 yılında doğan Dr. A. N. Ghosh üniversitede öğrenimini Calcutta'da tamamadıktan sonra, 1935 de Inorganik Kimya alanında Master derecesini elde etmiştir. Daha sonra Almanya'da Tabii Bilimler üzerine doktora yapmış. 1940 yılında Hindistan'da döndükten sonra sırası ile, Hükümet Darphanesinde Se' Yardımcılığı ve Indian Standard Metal Co. Şirketinde araştırmacılık görevlerini almıştır.

Dr. Ghosh, daha sonra Burma'ya gidecek buradaki Metalürji Araştırma ve Planlama Dairesinin Direktörlüğünde bulunmuştur. 1953 yılında ikinci defa olarak Hindistan'a döndüğünde üç yıl Hükümetin Test Merkezinde Direktörlük yapmış ve Hindistan Standardları Enstitüsü Direktör Yardımcılığına atanmıştır.

On yıllık Direktör Yardımcılığı döneminde başarılı bir yönetici olarak temayüz etmiş bulunan Dr. Ghosh, aynı zamanda ISI'da düzenlenen Standard Mühendis Yeterlilik Kurslarının organizasyonu ve yürütülmesinden sorumlu bulunmaktadır.

Dr. Ghosh, Hindistan'ı İngiliz Milletler Topluluğu Standardlar Konferansında ve diğer pek çok milletlerarası çalışmada defalarca temsil etmiştir.

Londra'da toplanan halı test metodları alt komitesi olumlu sonuçlara vardı

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı'nın (ISO) 38 numaralı «Tekstil» Teknik Komitesine bağlı 12 numaralı «Halılarda Test Metodları» Alt Komitesinin 27 - 29 Eylül 1966 günlerinde Londra'da toplandığını daha önce okurlarımıza haber vermiştik.

Bu defa Londra Muhabirimizden aldığımız bilgiye göre, 3 gün süren toplantılarla, Danimarka, Fransa, Almanya, İran, Japonya, Hollanda, Norveç, İsviçre, İngiltere ve Türkiye'den 50'ye yakın uzman katılmıştır.

Memleketimizi ve TSE'yi temsil eden Londra Ticaret Müşavirliği Ataşe Yardımcısı Metin Kiral ve Tekstil Mühendisi Sabri Tiryaki'nın hazır bulunduğu çalışmalar, İngiliz Parlamento üyeleriinden Sir T. Brinton'un açış konuşması ile başlamış, ilk gün İngiltere, Almanya ve A.B.D.'de halı test problemlerini ilgilendiren çeşitli konferansların verilmesi ile geçmiştir.

El halılarının test yönünden makina halılarına göre farklı olacağı ve bunlar için ayrı bir alt komite kurulması gerekeceği yolundaki Iran görüşü uzun tartışmalara yol açmış ve bu konu, Almanya'nın teklifine paralel olarak Türk delegasyonunun, ayrı bir alt komite teşkilinin gereksiz olduğu anlaşmazlığın 12 numaralı Alt Komite içinde üç ayrı çalışma grubu kurulması ile ortadan kalkacağına dair teklifinin büyük çoğunlukla kabul edilmesi üzerine karara bağlanmıştır.

Toplantı sonunda alınan kararlar şunlardır :

a — 12 numaralı Alt Komiteye bağlı olarak şu üç çalışma grubu

faaliyet gösterecektir :

- 1) Sınıflandırma ve Terimler (Sekreterya : Fransa),
- 2) Makine Halıları İçin Test Metodları (Sekreteryası : İngiltere),
- 3) El Halıları İçin Test Metodları (Sekreteryası : İran);

b — Toplantıda hazır bulunan delegeler, çalışma programının aşağıdaki konuları kapsaması hususunda anlaşılmaya varmışlardır :

- 1) Kalınlık,
- 2) Kalınlık, basınç altında hal değiştirmeye ve eski şeklini kazanma,
- 3) Dokuma özellikleri,
- 4) Sınıflandırma ve terimler,
- 5) Dinamik kuvvet altında kalınlık,
- 6) Statik kuvvet altında kalınlık,
- 7) Görünür yapıyı etkileyen mekanik unsurlar,
- 8) Alev alma hali,
- 9) İlmlik çekme kuvveti,
- 10) Alt dokuma kısımları dahil yer örtülerinin özellikleri,
- 11) Kirlenmenin değerlendirilmesi,
- 12) Sürtenme rezistansı,
- 13) Halılarda boyut stabilitesi.

4. madde hariç yukarıdaki konuların hepsi 2. Çalışma Grubuna hâvalede edilmiştir. Sınıflandırma ve terimleri içine alan 4. madde ise, 1. Grubun çalışma alanı içine sokulmuştur.

Son olarak toplantıda temsil edilen ülkelerin hangi çalışma gruplarına katılmak istediklerini tespit için yapılan oylamada Türk delegasyonu, memleketimizin 3. Çalışma Grubu faaliyetlerinde yer alacağını bildirmiştir.

KASIM AYINDA YAPILACAK

ISO VE IEC TOPLANTILARI

31 Ekim - 5 Kasım	Detroit	ISO/TC 94/SC 2	Şahsi Emniyet, Koruyucu Elbise ve Ekipman/Otomobil Kullanananlar İçin Emniyet Kemerleri
31 Ekim - 5 Kasım 5 - 7 Kasım 11 Kasım	Prag Tahran Prag	ISO/TC 45 ISO/TC 120 ISO/TC 5/SC 6	Kauçuk Deri Borular ve Fitingler/Sivilارın Naklinde Kullanılan Plastik Borular ve Fitingler
14 - 15 Kasım 14 - 16 Kasım	Londra Paris	IEC/TC 1 ISO/TC 94/SC 6	Terminoloji Şahsi Emniyet, Koruyucu Elbise ve Ekipman/Göz Koruyucular (Kayanak İçin Kullanılan Maskeler Dahil)
22 - 24 Kasım	Zürich	ISO/TC 5/SC 1	Borular ve Fitingler/Gaz Boruları ve Diğer Çelik Borular
21 - 23 Kasım 23 - 25 Kasım 28 - 29 Kasım 28 - 30 Kasım	Londra Londra Londra Paris	IEC/SC 50 B IEC/SC 50 A IEC/SC 50 ISO/TC 38/SC 9	Klimatik Testler Carpma ve Vibrasyon Testleri Klimatik ve Mikanik Testler Tekstil/Bahç Ağları İçin Tekstil Manülleri
30 Kasım - 2 Aralık	Londra	ISO/TC 38/SC 2	Tekstil/Halat ve İpler

OECD Yaş Meyve ve Sebze Ortak Standardları Eksperler Grubu Pariste Toplandı

Paris (Özel) — OECD'nin Yaş Meyva ve Sebze Ortak Standardları Eksperler Grubu 25 - 28 Ekim günleri arasında Teşkilatın Chardon-Lagage'deki binasında toplanmıştır. Türkiye, Almanya, Avusturya, Belçika, B. Amerika, Danimarka, Fransa, İspanya, İsrail, İsviçre, İtalya, İngiltere, Hollanda, Lüksemburg ve Yunanistan'ın katıldığı toplantıya bu rejime dahil memleketlerden yalnız Kanada katılmamış ve onun oyunu B. Amerika kullanmıştır. Buna karşılık rejime girmemiş olan Avusturya, bir temsilci ile çalışmaları izlemiştir. Başkanlığını M. Schmidt'in yaptığı çalışmalarla OECD'yi N. Normand ve M. Denise, FAO - Kodex Alimentarius'u Mr. McNally, Ortak Pazarı M. Defay, ECE'yi, M. Jacobson temsil etmeler, Avrupa Ticaret Federasyonu da 4 temsilci ile hazır bulunmuştur.

Toplantı İsviçreli Başkan M. Schmidt'in işleri ve gündemi açıklayan bir konuşması ile açılmış ve bu arada OECD'nin Tarım Dairesi Direktörlüğine atanan M. Simantov ile Cenevre'yi temsilen M. McNally'nin halefi M. Jacobson, üyelere takdim olunmuştur.

Öteden beri OECD'de çalışan Yunan asıllı yeni Direktör, kısa bir konuşma ile teşekkür etmiş ve Grubun

çalışmalarını elinden geldiği kadar destekleyeceğini belirtmiştir.

Gündemin birinci maddesi, milli kontrol servislerinin ortak elma standardının uygulanması hakkında verdikleri raporların incelenmesi idi. Pek çok memleketin henüz cevap vermedikleri anlaşılığından, turungillerden başlanarak, enginar, kuskonmaz, salatalık standardlarının açıklanmaları için hazırlanan izahî ve resimli broşürlerin görüşülmesine gecildi. Bunların görüşülmESİ sırasında bazan, Ortak Pazar temsilcisi ile yetiştişici memleketler temsilcileri arasında sert tartışmalar oldu. Sonuç olarak çalışmalarda su ana prensipler tesbit edildi :

Esas, ortak standardın koyduğu hükümlerdir. Broşür vesilesiyle bunların ana manâları değiştirilemez. Standardın açık olarak belirttiği noktalarda broşürde - iş olsun diye - izahat konmamalıdır; çünkü kelimeler arasındaki farklar ilerde uygulamada tereeddütler doğurabilir.

Ana hedefin «çıkış» ile «varis» arasında gececek nakliye zamanının ortaya koyacağı vasif farklarındaki anlaşmazlıklarını çözmek olduğunda mutabık kalılmıştır.

Bu arada Ortak Pazar temsilci-

sinin, standardlarda yazılı asgari şartların «çıkış» yerine «varis» da aranılan nitelikler olması gerekeceği yoluya, ileriye matuf görüşü, sert protestolarla karşılaşmış, sonuc olarak bu gün igin «çıkış» in söz konusu olduğu belirtilmişse de ileride alıcı memleketlerin bu noktada ağır basmaları tehlikesi ile karşılaşacağından ilgililer görüş birliğine varmışlardır.

İlk günü turungiller standard açıklama broşürünün metni ile uğraşmış, ikinci gün fotoğraflar görülecek aralarından seçim yapılmış ve sonra diğer maddelerde aynı çalışmalarla bulunulmuştur.

Okurlarımızın Cenevre'deki meşaisini yakından bildikleri Mr. McNally bu dönem toplantılarına ilk defa olarak yeni görevini temsilen, FAO Codex - Alimentarius adına katılmıştır. Memleketimizi ise TSE Başkanı Faruk A. Sünter ile OECD Daimî Delegasyonumuzdan eski Ziraat İşleri Genel Müdürü Abdurrahman Sezgin temsil etmişlerdir.

Ekim'in 27'sinde OECD Tarım Bakanları seviyesinde yapılan toplantıya memleketimizden kimse katılmamış, Ankara'dan gönderilen mesaj, Türk Delegasyonu Başkanı Cahit Kayra tarafından okunmuştur.

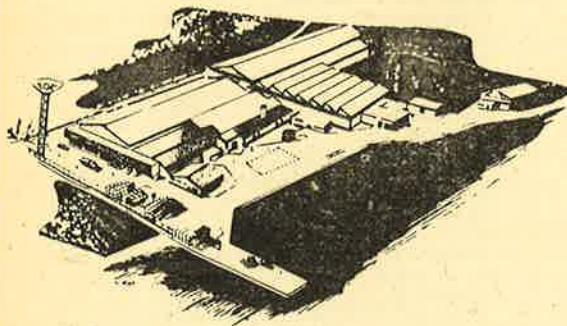

TÜRK OTOMOTİV ENDÜSTRİLERİ A. Ş.

- ★ Her çeşit motörlü taşıt araçları
- ★ Ziraat traktörleri ile ziraat makina ve âletleri
- ★ İnşaat makinaları

ve

TÜRKİYE'DE İLK DEFA MOTÖRLÜ ARAÇ RADYATÖR, ŞASI VE JANT İMALÂTİ

UMUM MÜDÜRLÜK

Fındıklı Han Kat 3 Fındıklı

Telefon : 49 06 10 (3 hat)

Telesk : 241

Telgraf : Tomtiv - İstanbul

Fabrika : Çayırova - Tuzla

Fab. Tel: 52 - Tuzla

Teleks : Tuzla 1

Standard — 122

STANDARDLAR VE HAKSIZ REKABET

Muzaffer UYGUNER

TSE tarafından kabul edilen bir standard, hükümet tarafından mecburi kılındığı takdirde, bütün imalatçıların buna uygun imalatta bulunmaları, üretici ya da ihraç edilecek malların da buna uygun olmaları zorunludur. Aksine hareket edenler hakkında 1705 ve 3018 sayılı kanunlarda yer alan hükümler uygulanır.

Gerek mecburi kılanan standardlara, gereksiz ihtiyacı olarak uygulanan standardlara aykırı imalatta bulunanlar haksız rekabet yapmış sayılır. Böylece aynı mali standarda uygun imal eden ya da üreten aleyhine bir işlemde bulunmuş olur. Mecburî kılanan standardlarda bu haksız rekabet işlemi yetkili Bakanlıklar kontrolü ile önlenmeye çalışılır ve standarda aykırı hareketlerden ötürü adlıkovuşturma yoluna gidilir. Mecburî uygulanan standardlarda alıcı ve aynı mali imal eden ya da üreten kişi bir garanti ve güvenlik içinde dir. Kontrol teşkilatı, kendi adına hareket ederek onu korumaktadır. Bu, kuramsal bir seviyede de düşündürse böyledir. Fakat, her ülke, kontrol teşkilatı görevini gereği gibi yapmaya çalışmaktadır.

İhtiyaç uygulanmakta olan standardlarda ise, normal olarak, böyle bir kontrol teşkilatı yoktur. Teşkilat olmayınca da kontrol yapılamaz. Bu yüzden gerek alıcı ve gereksiz aynı malin imalatçısı ya da üreticisi güvenlik içinde değildir. Bu güvenliği sağlamak üzere iki yol düşünülmüşdür :

1 — **Label:** Bilindiği üzere Label bir garanti etiketidir. Oldukça eski yıllarda, henüz standard kurumlarının bugünkü gibi teşkilatlanmadığı günlerde, tüketiciler ya da imalatçı ve üreticiler ayrı ayrı ya da tüketicilerle imalatçı ve üreticiler ortaklaşa dernekler kurmak suretiyle haksız rekabeti önlemeye çarelerine girişmişler ve Label ortaya çıkmıştır. Mal bu dernekler tarafından kontrol edilmekte, istenen özelliklere uygun ise üzerine Label konulmaktadır. Alıcı Label'i gördüğü zaman güvenlik içinde mali almaktadır. Malin üzerinde Label bulunduğu halde, mal bozuk ya da çürüklük çıkarsa gereken ceza dernek tarafından verilmektedir. Bütün ve Batıda lonca teşkilatı da bu yolu izlemiştir. Bugün bazı ülkelerde bu gibi teşekkürler faal durumdadır.(1)

2 — **Garanti Markası :** Bugün kurulan standard kurumları, yaptıkları standardlara uygun imalat ya da üretim yapanların mallarının standarda uygunluğunu belirten işaretler, garanti markaları kullanmaktadır.

lar. Bu hususta düzenlenen metinler gereğince standard kurumları ile imalatçı ya da üretici bir anlaşma yapmakta, standard kurumunun garanti markası'ni kullanmaktadır. Yabancı standard kurumları ile ilgili olarak yazılan yazıları izleyenler, bu markaları görmüş olacakları gibi, TSE Garanti Markası ile ilgili talimat'ın da STANDARD'ın 12. sayısında kayınlığını hatırlayacaklardır.

Garanti Markası'ni kullanmak için anlaşma yapanlar dışında hiçbir müsese bu markayı kullanamaz. Anlaşma yapmadan kullanan firma hakkında standard kurumu (sözelgesi TSE) gereken kanun yollarına başvurur. Anlaşma yapmış olan firmalar da ayrıca haksız rekabet hükümlerinin uygulanmasını mahkeme den isteyebilirler.

Konunun bir başka yönü de, doğrudan doğruya standard ile ilgilidir. Bir malin standard olduğunu işaret etmek, ilgililere onun niteliği ve gereken hallerde de özellikleri hakkında bazı hususları bildirmek maksadını güder. Fiyat listelerinde, reklamlarda gerçeğe uygun olmayan bilgilerde bulunulması, standarda uygun bulunmayan bir mali standarda uygun olduğunun bildirilmesi de haksız rekabet sayılır. Türk Ticaret Kanunu'nun 56 ncı maddesinde «haksız rekabet, aldatıcı hareket veya hüsnüniyet kaidelarına aykırı sair suretlerle rekabetin her türlü suisitimalıdır» denilmektedir. 57. maddenin 3 üncü fıkrasında yer alan «kenidi sahi durumu, emtiası, iş mahsulleri, ticari faaliyeti veya ticari işleri hakkında yanlış ve yanlıltıcı malumat vermek» hüsnüniyet kaidelarına aykırı hareketler olarak görülmüştür. Bu hüküm, standard konusu ile çok

yakından ilgilidir. Standard ile ilgili haksız rekabet söz konusu olduğu zaman uygulanacak hükmü budur. Bu durumda verilecek ceza 64 tıncı maddenin 2 ncı fıkrasına dayanılarak «bir aydan bir yıla kadar hapis veya besyüz liradan on bin liraya kadar ağır para cezası» veya her ikisi de, «Haksız rekabetin men'i hakkındaki kesinleşmiş İlâma rağmen, haksız rekabet fiilinde aynen veya tâli değişikliklerle devam eden kimse altı aydan olmamak üzere hapis ve beşbin liradan on bin liraya kadar ağır para cezasına mahküm edilir ve suçlu re'sen takip olunur.»

Standarda uygun olmayan mali standarda uygun gibi gösterip satmak haksız rekabet olduğu gibi bazı kısımları standarda uydurup bazı kısımları uydurmadan elde olunan mali standarda uygun diye satmak da haksız rekabet içine girer.

Standarda aykırı olan mal üzerinde Türk Standardı deyiminin kisaltılmıştı olan TS harflerinin ve bunların yanına standard numarasının - doğru ya da yanlış olarak - konulması bir yandan 1705 ve 3018 sayılı kanunlara aykırı düşeceği gibi, 132 sayılı kanuna da uygun düşmez. Ayrıca bu fiil de haksız rekabet fiilinin tipik bir örneğini teşkil etmiş olur.

Memleketimizde **Label** uygulaması yoktur. Fakat garanti markası uygulaması baslamıştır. TSE ile anlaşma yapmak üzere müracaat eden firmaların sayısı bir hayli artmıştır. Gelecek sayılarda bunların adları STANDARD sayfalarında duyurulacaktır.

(1) Bu konuda fazla bilgi için STANDARD'ın 24 ncü sayısındaki İsviçre Kalite Markası adlı yazımıza bakınız.

İş Adamları

TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ

okuyor

Türkiye ve Dünya'da cereyan eden iktisadi olayları yakından takip edebileceğiniz
yegane gazete

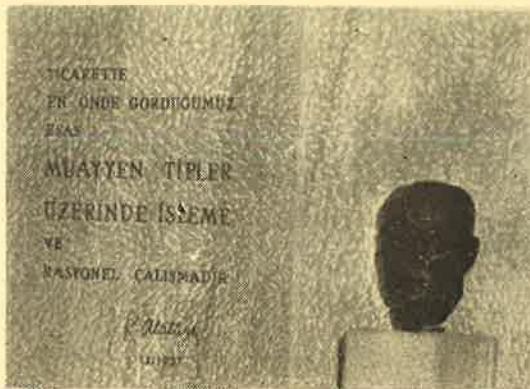
TÜRKİYE İKTİSAT GAZETESİ'dir

Abone için müracaat :

Sehit Teğmen Kalmaz Cad. No. 30 - ANKARA

Standard — 119

ORTAK PAZAR'DA RASYONALİZASYONUN TEKNİK VE EKONOMİK YÖNLERİ

GENİŞLİYEN PAZARLARLA BİRLİKTE, AYNI ZAMANDA EKONOMİK GELİŞME SORUNLARINDA ULUSLARARASI BAĞLILILKLARIN GİTTİKÇE ARTAN BİR TEMPO İLE GİRFİT HALE GELMESİ, RASYONALİZASYONUN DA ÖNEMİNİ ARTıRMAKTADIR. PROFESÖR DR. BRANDTİN BU DEFA FRANKFURT (MAİN)'DE YAPILAN RKW YILLIK TOPLANTISININ KAPANIŞINDA RASYONALİZASYONU ÇEŞİTLİ YÖNLERİ İLE ELE ALDIĞI VE BİR ÇOK RAKAMLARLA KUVVETLENDİRDİĞİ KONUSMAYI AŞAĞIYA ALIYORUZ. YAZAR AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞUNA (EEC) MENSUP HER ÜYENİN KENDİ MEMLEKETİNDE

VE AYNI ZAMANDA MÜŞTEREK OLARAK, ORTAK PAZARDAN AZAMI FAYDAYI SAĞLAYABİLMEK İÇİN TEKNİK YÖNDEN YAPMASI GEREKEN GÖREVLERİ BELİRTMЕK TE VE ULUSLARARASI GAYRETLERLE GELİŞTİRİLECEK ESKİ STANDARDLARIN VE BİRLEŞTİRMЕLERİN (TİPLEŞTİRME) YANINDA YENİ VE DAIMA İLERLEYEN TEKNİK İÇAPLARA - ATOM ENERJİSİ, YÜKSEK ENERJİ FİZİĞİ VE UZAY YOLCU LUĞU GİBİ - UYGUN OLARAK ESKİ KITANIN KUVVETLERİNİ BİRLEŞTİRMЕLERİNDE ZARURET OLDUĞUNU ORTAYA KOYMKTADIR.

«Rasyonalizasyon» sözü her yerde iyi karşılamaz. Bunun için çok defa ben de, birçok mühendisler ve ekonomistler gibi, acaba daha uygun bir terim bulunmaz mı, diye düşünürüm, ama bunun kolay olmadığını da takdir ederim. Rasyonalizasyon 1930 yıllarından bu yana, işten çıkarmalar, işletmelerde sūrtüşmeler, piyasa durgunlukları gibi bir sürü can sıkıcı seyleri de beraberinde getirerek ağırlığını hissettiirmiştir.

İyi Mâna'da Rasyonalizasyon :

Biz mühendisler rasyonalizasyon mefhumunda produktiviteyi yükseltiblent her türlü tedbirleri anlıyor. Genel refah seviyesinin artırılması çabaları yani hayat standardlarının yükselmesi ancak produktivitenin artmasıyla tamamıyla başka bir anlam taşırı ki bu da yalnız Avrupa milletlerine inhisar etmeyen daha iyi bir geleceği beklemektir. Eğer önmüzdé bizi bekliyen ödevleri ciddi bir incelemeye tâbi tutacak olursak, eski kuşakların bilmediği ikinci bir

problemi çözmek zorunda olduğumu zu görürüz : Biz kendi hayat standardımızı yükseltirken, yüz milyonlarca, Asya, Afrika ve Güney Amerikalının da hiç olmasa yaşama özgürlüğünü düşülmemiz gerekmektedir. Kalkınma yardımı «Bakanın hanımına altın yıldızlı karyola» şeklinde bir söz temsili mahiyetini almamalıdır. Bizi hiç bir sey, dünyanının başka yerlerinde limanlar, yollar, okullar ve fabrikalar yapmak için gayret sarfetmekten alikoymamalıdır. Alev alev yanın huzursuzluk ocakları hakikatte hüküm sürmekte olan ve giderilmesi gereken ihtiyaçlardan başka bir sey degildir.

Bir taraftan kendi yurdumuzda hayat standardlarını düzeltirken diğer taraftan da dünyanın başka yerlerindeki milletlere yardım etmek şeklindeki iki görevde de başarıya ulaşmak için rasyonalizasyon bize acaba ne gibi imkânlar sağlar? Henri Ford demiştir ki : «Yoğaltıcıların büyük mikyasta tasarruf etmelerine imkân veren standardizasyon ve bir-

lestirme imalatçılara da o kadar büyük kârlar sağlar ki, kazandıkları parayı koyacak yer bulamazlar». Burada rasyonalizasyonun iki yönünden ve ayrıca buna bağlı olarak da meselâ otomasyon, teknik geliştirme ve araştırmalardan bahsedilecektir. Amma rasyonalizasyon konusundaki bütün çabaların esası, şimdiden kadar olduğu gibi, daha iyi bir eğitim ve daha geniş bir teşkilattır. Ford'un sözü aşırı iyimser bir mânâ taşımaktadır.

Acaba bahsettiği faydalari müşterek ve aynı zamanda geniş bir pazarda sağlamak mümkün müdür? Evvelâ bir hususun iyi anlaşılması lazımdır: Rasyonalizasyonda basarı elde etmek için yapılacak mücadele güptür. Bu mücadele durup dinlenmeden devamlı bir gayreti gerektiren en ufak bir boşlamaya tahammülü olmayan bir mücadeledir. Bu da insan arzu ve isteklerine pek uygun dümektedir. İnsan bir süre sonra sona ereceğini bildiği çok yorucu bir işe seve seve girebilir ve hiç olmazsa

söyle düşünülebilme ister : «Çalıştım çabaladım ve nihayet başarıya ulastım, simdi biraz da rahat edebilirim». Rasyonalizasyon konusunda böyle bir düşünceye yer yoktur. Rasyonalizasyon çabalarında teknik ilerleme, produktivitenin yükseltilmesi yeni yeni ülkelerin fethi için gereklidir. Eskiden milletler, yüzyıllar boyunca komsularının eyaletlerini fethetmeye çalışırlardı. Bu gün bunlardan bir şey elde edilmemişti, aksine bu gün fethi için gerekli gücün, yeni endüstriler kurmak ve aradaki ticari ilişkileri geliştirmek yolunda harçanarak, manevi ülkeler feth etmenin daha faydalı olduğunu anlamış bulunuyoruz. Fakat bu mücadelede de en büyük zorluk mânâ fethedilen yeni ülkelerin, bu uğurda devamlı çaba gösterilmemiş takdirde kolaylıkla tekrar kaybedilebileceği hususundadır. Rasyonalizasyon ve produktivitenin yükseltilmesinde çaba göstererek millî ekonomimizin ve yeni nesillerin geleceğini tayin eden mücadede birinci hattâ çalışanlara cesaret vermek ve bu çalışanların hayatı önemini hatırlatmak, kanaatimce RKW'nin başlıca ödevi olmalıdır.

Ortak pazar büyük imkânlar getirmektedir. Altı EEC memleketinde 173 milyon insan yaşamakta olup, Avrupa'nın hemen hemen kalan kısmını teşkil eden EFTA memleketleri nüfusu ile birlikte. Ortak Pazar 264 milyonluk bir kitleyi kapsamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'dan müteşekkili Kuzey Amerika pazarı 205 milyon nüfusa sahiptir.

Büyük bir bölge içindeki bu çapta, büyük istihsalden, bir optimal ekonomik etki sağlanacak şekilde faydalılmaktır. Sayanı sükrandır ki, ariyrici görüşlerden uzak bir dünya ticaretini amaç edinen Kennedy müzakereleri gibi, bu gün Müşterek Pazar konusunda harcanan çabalara paralel olarak dünya ölçüsünde müzakereler de cereyan etmektedir. Bununla beraber, ancak büyük bir saha içindeki endüstriyel milletleri olarak mümkün olduğu kadar aynı rasyonalizasyon esasları dahilinde hareket etmeli şartıyla bu yoldaki mücadeleneye dayanabiliriz. Ancak standartizasyon ve Birleştirme, daha büyük bir pazar için ekonomik ihtiyaçları işletmeye açar. Standardsız rasyonalizasyon olamaz. Bu gün Almanya'da 152 meslek grubunda toplam 11300 DIN standardı vardır. 1917 den bu yana bu standardların hazırlanmasında harcanan gayretleri ve yapılan toplantıları takdir etmek için yeterli söz bulmaya imkân yoktur. Buna nüfus beraber bu çalışmalar sona ermiş değildir. Standardizasyon ve Birleştirme sahasında yapılacak da-ha bir çok işler vardır.

Ben sahnenin meslek hayatımın en verimli zamanlarımı laboratuvar mühendisliğinde geçirdim. Bunun için bir mühendisin veya imalatçının daha çok yeni bir sey icadetmeyi veya geliştirme istedigini gayet iyi biliyim. Çünkü ortaya konan sey, mesela, ister yeni bir makina, ister yeni bir elektronik cihaz olsun, kendi eseri, kendisinin viçut verdiği bir seydir. Bir mühendis bu eserin her parçasını sevip okşayarak yapmak ve bunları ahenkli bir şekilde birlestirerek mükemmel bir eser meydana getirmek ister. Sonunda «bu makina falan kimse eseridir» denildiği zaman bundan sonsuz bir zevk duyar. Buna karşılık standard mühendislerinin çalışmaları ne kadar önemli olursa olsun o nisbette gölgdede kalmayı ve feragat göstermemi gerektiren faaliyetlerdir. Bir standard mühendisi hiç bir zaman «bu standard benim eserimdir» diyemez. Çalışmalarına karşılık hiç bir patent sahibi olamaz. Bir standard tamamlanıncaya kadar bir çok kimseler beraber çalışırlar. Bu çalışmalar sırasında bazı uzlaşmalar olur. Bir çözüm sekil elde edebilmek için bazan insan kendi görüşünden feragat etmek arasında bile kalır. Böylece karşılıklı feragatlar ve uzlaşmalar sonunda bir ilerleme kaydedilirse, kazanılan başarı bütün çalışmaların müşterek malı olur. Elde edilen neticede daha çok sunun veya bunun önemli rolü olduğu mümkün olduğu kadar çabuk unutulur.

Ben sahnenin bu vesile ile özel bir sahada yaratıcı çalışmalar yapan standard mühendislerinin durumlarını kuvvetlendirilmesi, kendilerinin daha iyi bir şekilde takdir edilme-ri ve başarıları üzerinde dikkatle durulması hususunu belirtmeyi, bilhassa bir ödev olarak kabul ediyorum. Bundan böyle standardizasyon çalışmaları millî çevreden Avrupa ve milletlerarası çevresine kaydırılmıştır. İngiltere'nin on yıl içinde metrik sisteme geçme hakkındaki son zamanlarda verdiği kararın önemi büyütüktür. Montan-Union da Avrupa standartları öncüsü olarak, kendi sahasında 44 Avrupa standartı yapmıştır. Diğer taraftan Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ise 411 tane ISO tavsiyesi yapmış ve 328 tane de standard tasarıtı hazırlamıştır.

Biz ancak Avrupa ve Uluslararası müşterek çalışmalarıyle Uluslararası Standardizasyona ulaşmayı ümit edebiliriz. Bu standardların yalnız yapılmış olmaları kâfi olmayıp aynı zamanda uygulamada gereklî dikkatin sarfedilmesi de büyük önem taşır. Burada ben hiç bir zaman bir standardizasyon mecburiyetinden bahsedeceğim. Ama hiç olmazsa stan-

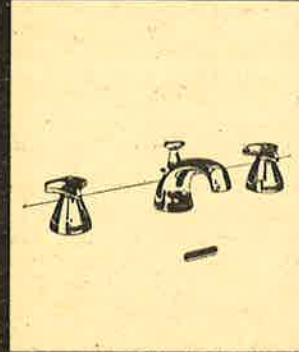
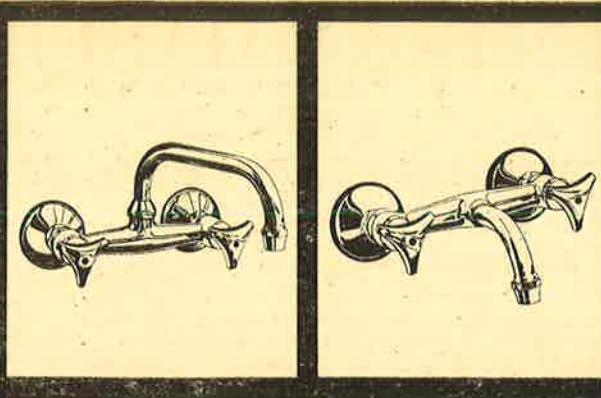
dardların ne ölçüde kullanıldıklarını ve bu standardlardan ne dereceye kadar ayrılmalar olduğunun da devamlı olarak kontrol edilmesi lazımdır. Sonra standardları kullanmadık usur edenlerin, bu hareketlerinden dolayı ne mikarda meblağları israf ettikleri hakkında kendilerini aydınlatıcı çarelerde başvurulmalıdır.

Standardizasyon çalışmaları her ne kadar yorucu bir iş ise de muhakkak ki kırmızı da beraber getirir. Fakat bu noktanın önemi dışarıdan yeteri kadar takdir edilmemektedir. Bu hal aynı derecede ve hâttâ daha da fazlasıyla birleştirme ığın de varittir. Bu konuda da sizlere bir kaç misal vermek isterim : Bizde et mâmulleri için 485 kutu çeşidi, 100 tane pulluk çeşidi, 3500 çeşit kükrek, 2500 değişik tipte şşe ve bir hayli tipte de 6, 12, 24 voltlu ve 2 ilâ 50 Wattlı otomobil fari mevcuttur. Bu na mukabil Amerika'da hem kamyonlar ve hem de personel taşıyan her türlü motorlu vasıtalarla bir tek tip far kullanılmaktadır.

Coc iyi biliyoruz ki Amerika Birleşik Devletleri ile bizim aramızda birleştirme konusunda da büyük farklar vardır. Alman halkı daha ferdiyetçi olarak tanır. Almanya'da bir kadın giymekte olduğu konfeksiyon bir elbiselerin aynını başka bir kadının üzerinde görürse memnun olmaz. Amerika'da ise aynı durumla karşılaşan bir kadın «bakınız ne iyi bir zevke sahipmişim ki bu hanım da benim sevgim elbisesi beğenmiş» diye düşünür. Moda ve zevki selim meselesi bir birleştirme arzu edilmez. Esasen bu gibi seyler de konumuzun dışında kalacaktır ve kalmalıdır. Bununla beraber Amerikalılar birleştirme sahasında bizden hayli ileridedirler.

Dr. Moll yaptığı bir açıklamada Amerika Birleşik Devletleri ile Avrupa Devletleri arasında produktivite üzerinde değişikliklere işaret etmektedir. Dr. Moll'e göre, Amerika'da produktiviteyi 100 ile gösterecek olursak Avrupa'nın endüstriyel memleketinde bu rakam takriben 60 dir. Müşterek pazar içinde ise bizim de Amerika'nın ulaştığı produktivite seviyesine ulaşmamamız için hiç bir sebep mevcut değildir % 40 rakamı bize kapatmamız gereken mesafeyi vermektedir. Bununla beraber Amerika'da produktivite hızı gittikçe artmaktadır. O halde bu noktayı gözönünde tutarak bir taraftan aradaki mesafeyi kapatmaya çalışırken, bir taraftan da kendi produktivitemizi Amerikalıların artış hızına ulaşabilme için gerekli her türlü çabayı sarfetmemiz lazımdır.

(Bu etüdü devamını gelecek sayımızda yayımlayacağız)

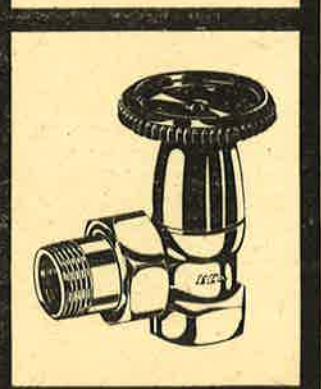
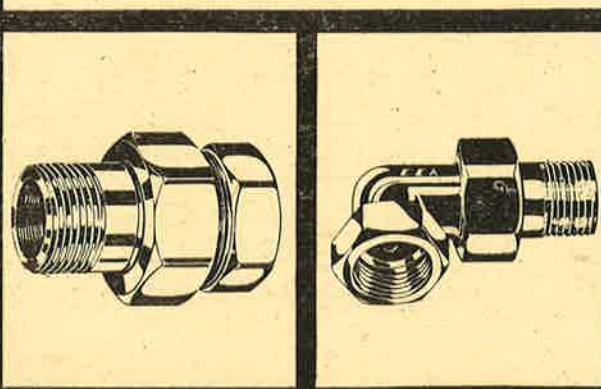
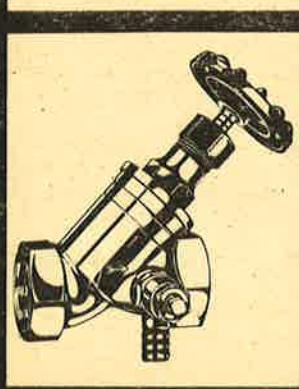
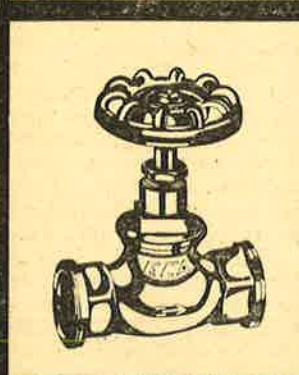
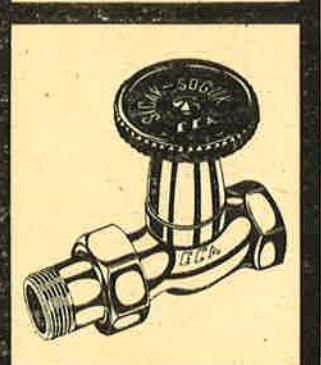
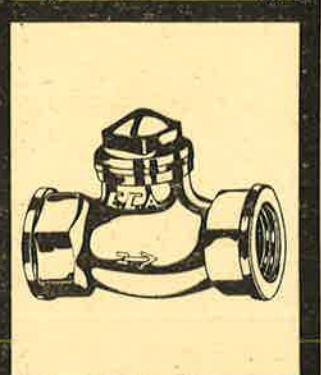
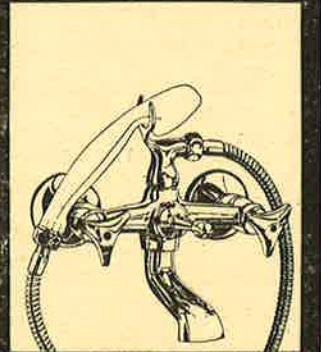

KALORİFER ve SİHHİ TESİSAT ARMATÜRLERİNDE

E.E.A.

«YÜKSEK EVSAF ve EMNİYET GARANTİSİDİR»

BANYO BATARYALARI
ANKASTRE BANYO TAKİMLARI
DÖNER EVİYE BATARYASI
SABİT EVİYE BATARYASI
TEK GÖVDELİ KUMANDALI
LAVABO BATARYASI
TEK GÖVDELİ KUMANDASIZ
LAVABO BATARYASI
ANKASTRE KUMANDALI
LAVABO BATARYASI
ANKASTRE KUMANDASIZ
LAVABO BATARYASI
MUSLUKLAR
ARA MUSLUK
SİFON
BİDE TAKİMLARI
KLOZET REZERVUAR
OTOMATİK REZERVUAR
KÖŞE VE DÜZ
RADIYATÖR RAKORU
KÖŞE RADİYATÖR VANALARI
DÜZ RADİYATÖR VANALARI
ŞİBER VANALAR
KOSVA VALF
CEK VALF
STOP VALF
FLATÖR

YURTTAN HABERLER

Devlet Plânlama Teşkilâtında önemli bir toplantı yapıldı

Uzun süredir, birçok ülke tarafından uygulanan, taşımada «container» sisteminin yurdumuzda da ve özellikle yağ meyva ve sebze ihracatında kullanılmasını sağlamak konusunda ilgilerin görüşlerini tespit etmek, alınması gereken tedbirleri ve varsa bu konudaki etüdleri gözden geçirmek amacıyla 25 Ekim 1966 günü Devlet Plânlama Teşkilâtında bir toplantı yapılmıştır.

Türk Standardları Enstitüsü'ni temsilen Genel Sekreter Veli İsfendiyar'ın hazır bulunduğu toplantıya, Maliye, Ticaret, Tarım, Ulaştırma ve Sanayi Bakanlıklar ile çeşitli İktisadi Devlet Teşekkülerinin temsilcileri katılmışlardır.

Toplantıda:

1) «Container» lerin memleketimizde uygulanması imkânlarının, konu ile ilgisi dolayısıyla Ulaştırma

Bakanlığı tarafından araştırılması ve sonuç hakkında bir rapor düzenlenmesi,

2) Yağ meyve ve sebzelerimizin Avrupa Pazarlarına satılmasını engellenen diğer bazı problemlerin Ticaret Bakanlığıca ele alınması,

3) «Container» lerin yerli tesislerimizde imâli imkânlarının Sanayi Bakanlığı tarafından etüd edilmesi hususları kararlaştırılmıştır.

TSE Genel Sekreteri Veli İsfendiyar, ISO bünyesinde faaliyette bulunan 104 numaralı Teknik Komite çalışmalarının, muhtelif veğeleri ile Enstitü tarafından yakından izlendiği, «container» ler konusundaki milletlerarası standard çalışmalarını kapsayan bütün dokümanların TSE'de mevcut bulunduğu ve gerektiği gibi ilgiliere istifadesine sunulabileceğini belirtmiştir.

Uluslararası Emniyet Sandıkları Birliğinin 5. Genel Kurul Toplantısı

Uluslararası Emniyet Sandıkları Birliği'nin 5inci Genel Kurul Toplantısı geçen ay içinde İstanbul'da yapılmış bulunmaktadır.

Bu Birliğin üyeleri bulunan İstanbul Emniyet Sandığı'nın ev sahipliği ve organizasyonu ile Tarabya Otel'i toplantı salonunda yapılmış bulunan Kongrede :

Sosyal kredi tevzi eden birer kurum olmaları hasebile topum içindeki fonksiyonun önemine işaret edilmiş ve bu sebeple de bu gibi kurumların daha faydalı hale gelebilmeleri için, hükümetler tarafından maddeten ve manen desteklenmelerinin zorunlu olduğu oy birliği ile kabul ve ilân edilmiştir.

Bunun dışında, üye kurumları

benzer işlemlerinin yeknesak bir sisteme doğru götürülmesi, personel eğitimi ve mekanizasyon konularında yapılmış bulunan tebliğler tartışılmış, bazı prensip kararlarına bağlanmıştır.

Daha sonra seçimlere geçilmesi, eski Yönetim Kurulu aynen seçilerek Birliğin 6ncı Genel Kurul Toplantısının 1970 yılında Milano'da yapılması karar altına alınmıştır.

Ayrıca delegeler arasında son dönemde felâketzedelerine 10.000,- liralık bir bağış yapılması karara bağlanmıştır. Aşağıdaki resimde, Hükümet adına Kongrenin resmi açılış konuşmasını Fransızca olarak yapan Basbakank Mûsteşarı Munis Faik Ozansoy ile Birlik Yönetim Kurulu görülmektedir.

İzmir'de yapılan seminerde Marketing problemleri ele alındı

Memleketimizin ekonomik kalkınmasında ve özellikle ihracatın gelişmesinde büyük rol oynayan marketing problemini bu kez uygulayıcılar seviyesinde ele alan yeni bir kurs, 17-27 Ekim 1966 tarihleri arasında İzmir'de düzenlenmiştir.

Kursu; T. Odalar Birliği'ne bağlı Ticaret ve Sanayi Odalarının Umumi Kâtipleri ile millî ekonomide önemli yerler tutan İktisadi Devlet kuruluşları ve Özel Sektör görevlileri izlemiştir.

T. Odalar Birliği'nin ön ayak olduğu bu çalışmalar, Birlik Yönetim Kurulu Başkanı Sürrî Enver Batur adına Ragıp Saguner'in yaptığı konuşma ile açılmış ve İktisadi ve Ticari İlimler Akademisinden Doç. Dr. Ömer Aşıcı, Ege Bölgesi Sanayi Odası Umumi Kâtipi İlter Akad, T. Odalar Birliği Pazarlama Ekonomisi ve Hayvancılık Müşaviri Ragıp Saguner ile Türk Standardları Enstitüsü Başmüşaviri İbrahim Kutlutan, programın kapsamındaki konuları aralarında paylaşmışlardır. Bu arada seminere katılanlara İbrahim Kutlutan'ın beraberinde getirdiği Güney Afrika Birliği Enstitüsünün çalışmasına dair bir film de gösterilmiştir.

Kurs, Odalar Birliği Merkezi ile Ege Bölgesi Oda ve Borsalarının yöneticileri arasında bu konulardaki çalışmaların aynı anlayış içinde yürütülmesini sağlaması bakımından ilerişi için ümit verici sonuçlar kazandırmıştır.

Türk Standardları Enstitüsü'nün bu kursta faal bir rol alması, 132 Sayılı Kanunun, standartları memlekete tanıtım ve yerlestirmek amacıyla kurslar açmak yolunda verdiği görevde tamamen uygun dâlımekte ve uluslararası ticarette müşterek bir anlaşma dili sayılan; bu niteliği ile millî ticaretimizi kolaylaştırmakta, geliştirmekte özel bir önemi ve yeri bulunan standartizasyonun da bütünlüklere ile ilgililere açıklanmış olması, Uygulamada dikkate değer bir hizmet teşkil etmektedir.

Özellikle, yağ meyva, kuru üzüm, incir, pamuk ve tütün gibi ürünlerimizin millî ve milletlerarası standartlarının ileri merhalelere götürüldüğü su sıralarda, aydın bir kadronun standart konusu ile yakından ilgilenmesini ve konuyu bilmemesini sağlayan bu çalışmaların, başka bölgelere de temsilini dirleriz.

CAM YÜNÜ İZOLÂSYONU - CAM ELYAFI İSTİHSALİNDE EN İLERİ METOD : TEL PROSEDESİ

Mehmet ORHUN

Kimya Yük. Müh.

Bilindiği gibi, 5 Yıllık Plânın Yıllık Programlamasında, Yurdumuzda bir cam elyafi, cam pamuğu ve yünü fabrikasının kurulması öngörülümsü bulunmaktadır.

Zira, son yıllarda, memleketimizin cam elyafına olan ihtiyacı artmış ve 1962'den itibaren tespit edilen istatistik rakamlarına göre aşağıdaki tarzda bir seyir takip etmiştir :

Plân	İthalât	Tutar
yılı	(ton)	(\\$)
1962	461	275.140
1963	483	343.765
1964	626	398.840
1965 (Beş ay)	720	474.000

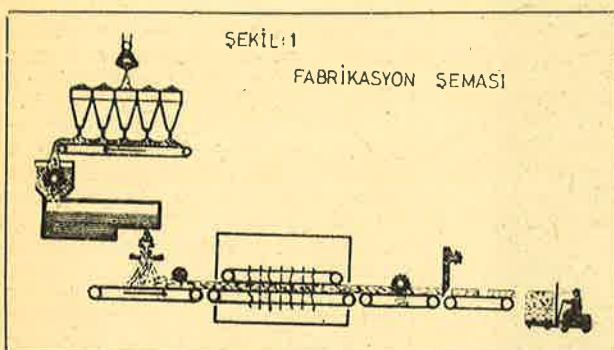
Bu rakamlardan anlaşılaçığı üzere, aynı artıgın devamı ile, 1967'de ihtiyacın 850 ton ve tutarının da (560.000 \\$) üzerinde (5.000.000 TL.) sına tekbül eden bir seviyeye erişmiş olacağı belirmektedir.

Gerçekten cam pamuğu ve yününlün yurdumuzda imâli halinde, ithali zaruri ham madde ve yardımcı maddeler için ödenecek döviz gözönüne alınırsa bu fabrikanın tedİYE muvazenemizde açık şekilde olumlu bir etki yapacağı anlaşıılır. Bu suretle yılda (431.000 \\$) karşılığında (3.880.700 TL.) tasarruf sağlanmış ve yukarıda sözü edilen maddelerden dışarıya gitmekte olan dövizin % 77'si yurta birakılmış olacaktır. İşte bu amaçla Gebze'nin Ulucak mevkîinde yeni bir tesisin kurulmasına başlanmıştır.

Izocam A.Ş.'nin kurmakta olduğu bu fabrika cam teknolojisi bakımından dünyaca tanımış Fransız Saint-Gobain ile Amerikan Owens-Corning Fibre Glass Co.'nın müstereken geliştirmiş olduğu (TEL Procédé) patentî üzerinden istihsal yapacaktır. Bu usul, 4 mikron inceliğinde (1 gramı 31 km. uzunluğunda) elyaf vermektedir.

Usulün esası aşağıdaki 1 No. lu şemada açıklanmış bulunmaktadır.

Fabrikasyon şeması

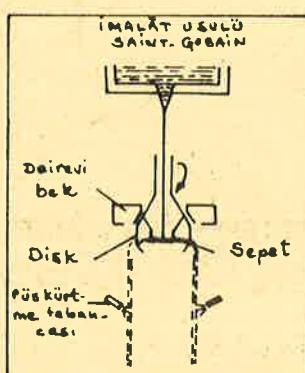

SEMA — 1

Silolardan muayyen orana göre alınan ham maddeler, nakil seridi ile karıştırıcıya getirilerek, istenilen mütecanislikte ve standard tertipte bir harman hazırl-

lanır ve firmâ besleyicisine ulaştırılır. Firmâ cam izabe kismı 6 No. Akaryakıt ve camın dînlendirilmesinin yapıldığı kismında L. P. Gaz (Aygaz) ile çalışır. Burada bekletilen cam, muayyen ve sabit bir viskoziteye erișene kadar olgunlaştırılmışın sonra, asıl istihsalin TEL - Procédé olarak özelliğini ve patent mevzuunu teşkil eden Pt-Rhd. den mamûl 4200 delikli ve dâkikada 3000 devreli bir diskin verdiği merkezkaç kuvveti etkisine tâbi tutularak ermiş cam kitlesi elyaf haline getirilir.

Bu husus aşağıdaki şemada daha etrafîca açıklanmıştır.

SEMA — 2

Görüleceği üzere, akan cam, önce (sepet) denilen kisma gelerek, akış ayarlanır ve bilâhare de diskten geçer. Dairevi bekler ile alışkanlık daimî bir şekilde sabit tutularak, elyaf kütrenin aynı kalması emniyet altına alınır. Yandan püskürtülen hava ile elyafın dağılmayarak dikey olarak toplama davlumbazi vasıtasi ile istif masasına kendi ağırlığı etkisi altında düşmesi sağlanmış olur. Bu tarz istihsal tamamıyla beyaz mamûl cinsinin elde edilişidir. Bunun, dökme ve telli şekilleri 550°C ye kadarki tecrid işlerinde doğrudan doğruya kullanılır. Ancak; diskten çıkan elyaf; Phenol - Formaldehyd Üre kondenzasyon mahsulü olan sun'ı reçinenin püskürtülmesi suretiyle, emdirme işlemeye tâbi tutulur ise, yapışkanlık ve elâstikliyet iktisab eder. Bu kitle, önceden baskı valslerinden geçirerek polimerizasyon etiüvünde keçeleştirme ameliyesine tâbi tutulur. Buradan çıkan mamûl plâk ve rulo halinde kesim işlemi görür. TEL - Procédé'nin diğer usullere nazaran, elyaf istihsalindeki üstünliği özellikle incelikte olup, 3,5 mikrondan 1,5 mikrona kadar ince elyaf elde edilişini mümkün kılar.

Bu yeni mamûller özellikle,

- 1 — Sıcak tecridi tekniginde,
- 2 — Soğuk tecridi tekniginde,
- 3 — Ses tecridi tekniginde,
- 4 — Otomobil ve diğer nakil araçlarının gövde tecridi tekniginde

geniş bir tatbîkat alanına sahiptir.

Sınaf tecrid işlerinde kullanılan tecrid maddelerinde ısı geçirenlik katsayısı 0,030 kcal/m.h. °C değerindedir. Yapı tekniginde kullanılan tecrid maddelerinin ise, 0,035 kcal/m.h. °C değerindedir.

Gebze'de kurulmakta olan Ulucak Izocam Fabrikası, yılda 1200 tonluk (85.000 m³) istihsal kapasitesi ile ilk hamlede memleket ihtiyacının tamamını karşılayacağı gibi Orta - Doğu ülkelerile muhtemelen Yunanistan'a ihrac imkânını sağlayacaktır.

Izocam gittikçe gelişmekte olan kimya sanayiimize yeni bir halka eklemiș olacaktır.

Standard — 110

SUMMARY OF CONTENTS

CREATION OF A SUITABLE MEDIUM AND AN ENLIGHTENED CADRE

p. 3

The month of October has been an active month in the acceptance of the concept of standardization by the enlightened circles of the country.

The last of the series of seminars on the subject of «Production and Marketing of Fresh Fruit and Vegetables and Solution of Problems of Implementation», the first two of which took place in Iran and Pakistan respectively, was held in Ankara during the first half of this month with the close cooperation of the Ministry of Agriculture.

During the second half of October a seminar-course followed by a great number of high level persons was held in Izmir for the General Secretaries of Chambers and Commodity Exchanges of the Aegean Region. Problems of standardization and marketing received great attention at this course which was sponsored by the Union of Chambers of Turkey and a select group was won over to the side of standardization to act as the administrators and executors of activities to be carried out in this respect.

In the meantime, the Ministry of Education is endeavouring to advance its reformist activities as regards professional and technical education by inviting American experts over. How standardization activities can be made useful and how the positive results attained can be transferred to these branches of education are among the subjects taken in hand by the Ministry.

The Turkish Standards Institution participated in all these activities with its authorized officials. By doing this, TSE fulfilled the functions indicated in its Constitutional Statute No. 132, which are, namely, to ensure wide-scale implementation of standardization and to arrange seminars and hold courses at all levels for this purpose.

It is a fact that standardization cannot be achieved by making standards only. Standards can be useful if standardization is thoroughly understood and properly implemented. It is essential that the uses of standardization are clearly understood by all those playing a part to form the chain from production to consumption. Creation of a suitable medium for this purpose needs continuous and untiring repetition of these ideas. The larger the cadre of enlightened persons who will undertake this repetition, the wider the area of influence will be, and it will soon grow like a snowball to embrace all the circles concerned of the country. When we arrive at this point, we shall have a general public ready and willing to implement standardization in every field without the need to resort to penalization in any way.

It is, however, essential to equip the community on its way this end with the necessary means and tools and create an intellectual cadre able to undertake the implementation of standardization in the best way. By providing such seminars and courses for those who are to implement standards, we must strive to encourage persons whose ability to teach should be higher than their ability to enforce discipline.

We are pleased to note after the seminars held in Istanbul in August and in Ankara in October and after our conversation with the American educationalists that standardization is being given more and more place in the educational

programs. To stress standardization in the curriculum of primary and high schools and later in professional and technical schools will surely leave deep impressions on young brains. If youth is given useful knowledge during their period of education they will adapt themselves more easily and successfully to the profession they choose, whether it is agriculture, commerce or administration.

It is for this reason that we gave our full support to seminars and courses and educational reform activities during the month of October and felt that bright tomorrows can be expected in the field of standardization in our developing country.

PROGRAMME EVALUATION AND REVIEW TECHNIQUE - PART II

p. 4.5

This gives the second and last part of the article taken from the «ISI Bulletin» on this subject, the first part of which appeared in the September issue.

PROFESSOR VELİ AYTEKİN

p. 7

He was born in 1921. For his higher education he went to England on a fellowship. He received his degree in science in 1949 from The University of Birmingham. He later received his Ph.D. from the same university.

After his return to Turkey he joined the staff of the Steel and Iron Works of Turkey and served at several levels. In 1955, under the Scientific Research Program of OECD he went to the United States where he did research work at the Carnegie Institute of Technology. In 1958 he won the Eisenhower Fellowship and studied heavy industry.

Upon his return to Turkey he became an associate professor at the Technical University of Istanbul and later at the Middle East Technical University. He became a professor in 1966.

Professor Aytekin has published about 25 scientific and technical studies in several magazines, as well as two books. He is a member of the Machinery Preparatory Group of the Turkish Standards Institution. He has also served as a member of TSE Technical Council. He has a good knowledge of English and French.

Dr. TURGUT KALPSÜZ

p. 7

Dr. Kalpsüz was born in Istanbul in 1932. He is a graduate of the Ankara Law School. He received his doctor's degree in law in Germany in 1954.

Upon his return to Turkey he was appointed legal advisor to the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges of Turkey. He began to teach Commercial law at the Institute of Research of Commercial Law.

He prepared his thesis for associate professorship in Switzerland.

After that he taught law at various universities including the Frankfurt University and the Greek Pedagogical Academy in Cyprus.

Besides his academic activities he has also worked as the legal advisor of various public and private organizations and also as an independent lawyer.

Since 1962 he has been a member of the Legislation Preparatory Group of TSE. He has published several translations and studies.

AMERICAN EXPERTS VISIT TSE

p. 8

The Ministry of Education has undertaken work to bring professional and technical education closer to various fields of work and industry.

For this purpose a group of experts was invited from America to study the efforts made in this respect and give their opinion on the progress recorded.

The group of experts visited TSE and were taken around to see TSE's installations and laboratories. They were also given information about TSE's place in professional and technical education.

AN IMPORTANT VISIT

p. 8

Mr. Fred C. Foy, President of the Board of Directors of the American Koppers Company, who came to Turkey to visit the Eregli Iron and Steel Works also paid a visit to the Turkish Standards Institution.

Mr. Foy, who believes that economic development can be achieved through standardization, had already established contact with TSE and took this opportunity to meet its administrators in person.

BÜLENT BÜKTAS

p. 9

The Board of Directors of the Turkish Standards Institution has appointed Mechanical Engineer Bülent Büktas as the deputy Chairman of the TSE Engineering Services Preparatory Group.

Bülent Büktas has been a close associate of TSE from the very beginning and has taken an active part in various standardization activities since it has been set up.

Mr. Büktas was born in Istanbul in 1908. After graduating from a French College there, he completed his higher education at Dresden Technical University and graduated with high honors as a mechanical engineer.

Between 1933 and 1952 he worked at several government factories as an executive. Since 1952, he has been working in the private sector and is at present a deputy coordinator at KOÇ Holding Company.

He is a member of VDI (Union of Engineers of Germany) and of BIT (Bureau International de Travail).

He has good knowledge of French, German and English and speaks fairly good Russian.

CENTO SEMINAR ON FRESH FRUIT AND VEGETABLES

p. 10

The last of the series of seminars of CENTO countries on the marketing of fresh fruit and vegetables took place in Ankara from 4-14 October. This seminar was organized jointly by CENTO headquarters and the Turkish Ministry of Agriculture. The papers presented by the Turkish experts were discussed and the American experts expressed their points of view.

The Seminar was opened by an address by Prof. Sabahattin Özberk, Dean of the Faculty of Agriculture and Head of the TSE Fruit and Vegetables Technical Committee. The Seminar closed with a talk by TSE President Faruk A. Sünter, summarizing all the studies made during the ten-day period.

Over fifty Turkish participants toured the TSE premises on the 14th October.

THE TSE PACKING LABORATORY

p. 11

The preparatory work for the TSE packing laboratory, which is being set up with the cooperation of OECD is nearing completion.

As our readers know, the first steps towards the setting up of a packing laboratory at TSE were taken in November 1965 and M. Jean Bernard Verlot, the President of the General Packing Laboratory of France, came to Ankara to make the necessary contacts with TSE and obtained the agreement of TSE's administrators on general matters.

Later in June 1966, M. Verlot's assistant M. M. G. Jouhaud visited Ankara to review the layout plan of the Packing Laboratory as well as to determine the cost of the necessary equipment and instruments.

This time, on 17th October, M. Jouhaud came to Ankara again to bring the results of his studies and the layout plan of the laboratory. At the end of a week of work, the plans and the report to be prepared were finalized.

M. Jouhaud will complete his studies in Paris in the light of the agreements reached at TSE during his last visit to Turkey.

STANDARD FOR HAND-WOVEN TURKISH CARPETS PUT INTO COMPULSORY ENFORCEMENT

p. 11

The standard for Hand-Woven Turkish Carpets, which was prepared by TSE, was reviewed before the proposal for its compulsory enforcement at a meeting held on 10-11 October in which all those interested took part.

Woolen and cotton yarns used in carpets and colour fastness of these yarns were discussed at this meeting, and as a result of revisions made, the standard was put into final form.

COMPULSORY STANDARDS

p. 13

TS 91 «Standard for Animal Glue Used in Wood Industry», TS 92 «Standard for Casein Glue Used in Wood Industry», TS 93 «Standard for Synthetic Resin Glue Used in Wood Industry» and TS 278 «Standard for Tungsten Filament Lamps» have been placed into compulsory enforcement by Council of Minister Decrees issued for this purpose.

Revisions have been made to TS 101 «Standard for Table Grapes» and TS 179 «Standard for Door Locks».

ELECTRIC THERMOSTATS

p. 15

Electric thermostats which regulate temperature automatically are used in numerous places in industry.

Our domestic industry is capable of manufacturing these small but useful instruments. For this reason the Board of Directors of the Turkish Standards Institution agreed to prepare a standard for electric thermostats.

TSE's Electric Preparatory Group prepared a draft by making use of IEC-C 73-100, IEC-C 73-140 and VDE Vol. II and submitted it to Universities and private and public

institutions concerned for comments according to which it was finalized and accepted by TSE's Technical Council as TSE 420.

This new Turkish Standard is expected to be very useful for our domestic manufacturers.

STANDARD FOR MARKS ON LATHES AND MACHINERY

p. 16—17

The above standard, which was accepted by the Turkish Standards Institution last July, is a translation of ISO Recommendation No. 369.

As great progress has been made in the manufacture of lathes and machinery in our country during the last decade, a standard under which the rules concerning the marks used for their operation will provide uniformity in the products.

This standard covers about one hundred marks which are used to give directions to the operator of any machine in any country regardless of the language he is speaking.

NEW DIRECTOR GENERAL OF ISI

p. 21

Dr. A. N. Ghosh, who became the Director General of the Indian Standards Institution after Dr. Lal C. Verma's voluntary retirement, was born in 1911. He completed his university education in Calcutta and received his master's degree in inorganic chemistry. He later studied natural sciences in Germany where he received his doctor's degree.

Upon his return to India he was employed as assistant chief at the Government Mint and as a researcher at the Indian Standard Metal Company.

Dr. Ghosh later moved to Burma where he became the Director of the Metallurgy Research and Planning Office.

In 1953, after his second return to India, he held the post of Director of the Test Center for three years and was later appointed as the Deputy Director of the Indian Standards Institution.

During the ten years he held this post he became known as a successful administrator. Dr. Ghosh was at the same time responsible for the organization and running of the Training Courses for Standard Engineering.

Dr. Ghosh has many times represented India at a great variety of international meetings.

SUB-COMMITTEE ON CARPET TESTING METHODS

p. 21

Sub-Committee No. 12 «Carpet Testing Methods» attached to Technical Committee No. 38 of ISO, met in London during the last week of September.

About 50 experts from Denmark, France, Germany, Iran, Japan, Holland, Norway, Sweden, Switzerland and Great Britain participated in the meeting.

TSE was represented by Turkey's Commercial Counsellor in London.

Iran's proposal to set up separate sub-committees for machine and hand made carpets led to long discussions. However, parallel proposals of Germany and Turkey to set up three different working groups within sub-committee No. 12 instead of having new sub-committees was accepted by the majority.

The three working groups to be set up will be :

- 1) Classification and Terms (Secretariat : France)
- 2) Testing Methods for machine made carpets
(Secretariat : Great Britain)
- 3) Testing methods for hand made carpets
(Secretariat : Iran)

OECD FRESH FRUIT AND VEGETABLES MEETING OF COMMON STANDARDS GROUP OF EXPERTS IN PARIS

p. 22

The Group of Experts on OECD Fresh Fruit and Vegetables Common Standards met in Paris from 25-28 October with the participation of Austria, Belgium, Denmark, France, Germany, Greece, Holland, Israel, Italy, Luxembourg Spain, Switzerland, Turkey, United States, United Kingdom.

The meeting was opened with a speech by the Chairman, Mr. Schmidt.

The first item of the agenda concerned the reports submitted by the national control services on the subject of the implementation of the common standard for apples. However, as it was seen that many of the countries had not yet submitted their replies, the discussions were resumed on the brochures which contained explanations and pictures to clarify the standards for citrus fruits, artichokes, asparagus and cucumbers.

STANDARDS AND UNFAIR COMPETITION

p. 23

When a standard accepted by TSE is placed into compulsory force by the Government, it is necessary for the manufactured items, agricultural or export products to be in full compliance with that standard, otherwise the provisions of statutes 1705 and 3018 are enforced.

Anyone whose products are not in compliance with the compulsory or voluntary standard is considered to be making unfair competition, thus violating the rights of those observing the provisions of standards.

In the case of compulsory standards such unfair competition is prevented by the inspector organizations of the Ministries concerned. Therefore, compulsory standards provide protection for manufacturers and producers through these inspection organizations, whereas in the case of voluntary standards no such control organizations exist. However, labelling and guarantee marks are two means of providing similar protection.

TECHNICAL AND ECONOMIC ASPECTS OF COMMON MARKET RATIONALIZATION

p. 24-25

— "DIN MITTEILUNGEN 15.7.1966" by Prof. Dr. LEO BRANDT

According to engineers, rationalization is the sum of measures aimed at increasing productivity. Efforts to raise the general level of prosperity or, in other words, the general standard of living, depend largely on the increase of productivity.

Rationalization can be very useful in efforts to combine the double duty of increasing our standard of living while trying to help the underdeveloped countries at the same time.

Success in rationalization is hard to achieve and requires productivity and to conquer new countries, as to-day conquest means starting new industries and increasing volume of trade.

The Common Market provides immense possibilities with its joint population of 264 million together with the EFTA countries of Europe. The big scale production of this large region should be made use of in attaining optimal economic results. However, industrial countries in such a large region can only deal with the difficulties of economic struggle if all of them follow similar lines of rationalization. Standardization and unifying of types open up new vistas for economic requirements of a large market. Work done since 1917 in the field of standardization is tremendous but not yet completed.

The work of standardization engineers is important but bound to remain in the background and demands great sacrifices. Not one person can claim a standard as his own, because a standard is the product of group work. They may even have to give up their viewpoints to arrive at a common solution of problems. It is therefore necessary to strengthen the position of standardization engineers, by showing appreciation of their work and success.

Standardization should not be confined within national boundaries, but should be extended over international areas. At the same time, it is not sufficient to make standards. They should also be implemented. Aside from making them compulsory, they should be checked to determine to what extent they are used and deviated from.

Standardization is tiring but profitable work. America leads the nations which profit most from standardization. While they have one single type of headlights for trucks of all kinds, we have, in Germany, numerous types of 2 to 50 watts.

If productivity is 100 in the United States of America, it is around 60 in the industrial countries of Europe. There is no reason why the level America has reached should not be attained within the Common Market. Standardization and unifying of types is surely the most important tool in achieving this end.

AN IMPORTANT MEETING AT THE STATE PLANNING ORGANIZATION

p. 27

A meeting was held at the State Planning Organization to hear the views of those concerned about the use, especially in exports of fresh fruits and vegetables, of the «container» system.

At this meeting, where the Turkish Standards Institution was represented by its Secretary General, and where the representatives of the Ministries of Finance, Commerc, Agriculture, Communications and Industry as well as the representatives of various semi governmental institutions were present, important decisions were taken to study the subject and the manner of application of the system further.

AN IMPORTANT SEMINAR IN IZMIR

p. 27

A new seminar to discuss the marketing problem, the solution of which is essential for the economic development of our country and particularly for the promotion of our exports, was held in Izmir from 17th to 27th October 1966. The seminar was intended mainly for the executive level and general secretaries of Chambers of Commerce and industry, th officials of semi-governmental institutions and students of the School of Economic and Commercial Sciences followed the seminar with great interest.

The seminar was opened by an address given by the President of the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges.

The Turkish Standards Institution's active part in the seminar was in compliance with the stipulation in statute 132 regarding conducting of seminars to introduce the standards to the public and to promulgate the concept of standardization in the country.

TEL PROCEDURE

THE NEWEST METHOD IN GLASS WOOL INSULATION AND GLASS FIBRE PRODUCTION

p. 28

In the Five Year Dévelopment Plan of Turkey it is envisaged setting up a factory for glass fibre, glass wool and glass cotton, as the need for these products in our country has greatly increased during the past few years. In fact, such a factory will put an end to expenditures in foreign currency that Turkey is making to import these materials.

The factory, to be set up by a Turkish company, will work on the basis of the patent of TEL Procedure that has been developed jointly by the French Saint-Gobain and the American Owens-Corning Fibre Glass Co.

The article proceeds to give technical information about this procedure.